

PROGRAMMABEGROTING 2027

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

DEFINITIEF, 10 JULI 2026

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	2
2. Uitgangspunten	5
3. Programma instandhouding en ontwikkeling gebieden	7
3.1 Gebiedsbeheer	7
3.1.1 Beheer en onderhoud	7
3.1.2 Beheerinformatie	7
3.1.3 Uitvoeren terreinbeheer	8
3.1.4 Routebureau	8
3.1.5 Toezicht en handhaving	8
3.1.6 Exploitatie	9
3.2 Ontwikkeling	10
3.3 Ondersteuning	12
3.3.1 Bestuursproducten	12
3.3.2 Financiële diensten	13
3.3.3 Juridische diensten	14
3.4 Algemene dekkingsmiddelen	15
4. Paragrafen	17
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	20
4.3 Financiering	20
4.4 Grondbeleid	22
4.5 Bedrijfsvoering	22
5. Financiële begroting	24
Bijlage I - Baten en lasten per programmagebied	31
Bijlage II - 4-jarig Uitvoeringsplan 2027-2030	37
1. Inleiding	37
2. Gebiedsbeheer	37
2.1 Uitvoeren terreinbeheer	37
2.2 Toezicht en handhaving	44
2.3 Exploitatie	44
2.4 Ontwikkeling	45
2.5 Ondersteuning	46
3. Financieel Perspectief	49
3.1 Algemeen	49
3.2 Bedrijfsvoering	52
3.3 Beheerplan	54
3.4 Uitvoeringsplan 2027-2030	55
3.5 Routebureau Provincie Utrecht	56
3.6 Indexatie tarieven inkomsten	57
3.7 Verhoging eigen inkomsten	57
3.8 Financiering	57
3.9 Weerstandsvermogen	58
3.10 Deelnemersbijdragen	59

1. Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2027 van het Recreatieschap Stichtse Groenlanden. Deze begroting geeft inzicht in de opgaven waar onze recreatiegebieden voor staan en de keuzes die de komende periode van bestuur en deelnemende raden worden gevraagd. Onze gebieden vervullen een belangrijke maatschappelijke functie: inwoners zoeken ontspanning in de natuur, en recreatie vormt een gezond tegenwicht voor stedelijke drukte. De verwachting van gebruikers blijft stijgen — meer veiligheid, betere voorzieningen en een gastvrije inrichting van het landschap.

Tegelijkertijd nemen de beheeropgaven toe. Het Terrein Beheer Model laat duidelijk zien wat nodig is om onze gebieden schoon, heel en veilig te houden. Door verouderde voorzieningen, intensiever gebruik, wettelijke eisen en klimaatontwikkelingen groeit het werkpakket structureel. Ook toezicht en handhaving vragen meer capaciteit door toenemende drukte in de buitengebieden. De doorontwikkelagenda en Toekomstvisie 2040 schetsen daarbij een ambitieus, gezamenlijk toekomstbeeld voor recreatie en natuur.

Tegenover deze inhoudelijke opgaven staat echter een bestuurlijke realiteit: de ruimte voor groeiende lasten is beperkt. Veel maatregelen om lasten te verlagen of eigen inkomsten te verhogen bleken in eerdere jaren niet bestuurlijk haalbaar of maatschappelijk wenselijk. Daarmee ontstaat een steeds scherper voelbare spagaat: we willen de kwaliteit en veiligheid in onze gebieden op peil houden, maar tegelijkertijd wordt gevraagd om terughoudendheid in bijdragen en uitgaven. Deze spanning is in 2027 bepalend. De budgettaire ruimte staat onder druk, terwijl de onderhouds- en veiligheidsopgave niet afneemt. Hierdoor komt de vraag centraal te staan welke kwaliteit en welke mate van doorontwikkeling we in de komende jaren willen en kunnen bieden. Dat vraagt om heldere keuzes in prioritering: welke taken zijn kerntaken die onlosmakelijk verbonden zijn met een veilig, toegankelijk en aantrekkelijk recreatienetwerk? Wat kan worden gefaseerd, versoberd of anders georganiseerd? En waar ligt de grens waarbij de kwaliteit van onze gebieden daadwerkelijk onder druk komt te staan?

Met deze Programmabegroting presenteren wij een realistisch beeld van de opgaven en de inspanning die nodig is om onze recreatiegebieden toekomstbestendig te houden. Zij vraagt van de deelnemende gemeenteraden en Provinciale Staten niet alleen instemming, maar vooral betrokkenheid bij de strategische vraag: welke recreatieve kwaliteit willen wij als regio bieden, en welke middelen zijn wij bereid daarvoor beschikbaar te stellen? Het Recreatieschap blijft zich inzetten voor duurzame, veilige en toegankelijke groengebieden voor al onze inwoners.

Financiële samenvatting

Om een sluitende Ontwerpbegroting 2027 te realiseren, zal voor SGL-A een taakstelling worden opgenomen ter grootte van het initiële begrotingstekort. Aan deze taakstelling zal op een later moment invulling worden gegeven. Gezien de beperkte middelen en mogelijkheden bij SGL-B, zullen de deelnemersbijdragen structureel worden verhoogd, ten einde het huidige begrotingstekort te dichten en te voorkomen dat deze in opvolgende jaren opnieuw optreedt.

SGL-A

De begroting van SGL-A kwam in eerste instantie uit op een tekort van €260.000. Vooral de uitbreiding van het beheerbudget voor het Nedereindse Park drukt zwaar op de begroting. Daarnaast worden hogere financierings- en kapitaallasten verwacht als gevolg van de investeringen in 2026. Daarbij komt dat een deel van de taakstelling voor 2026 werd ingevuld met niet-structurele middelen, waardoor dit tekort in de begroting voor 2027 opnieuw boven komt drijven.

Tabel 1: Financiële samenvatting Begroting 2027

Programma instandhoudingsgebieden	LASTEN			BATEN			SALDO		
	Jaar- rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Jaar- rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Jaar- rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal Gebiedsbeheer	5.600.176	5.373.759	6.125.181	2.055.707	1.634.192	1.809.494	-3.544.469	-3.739.567	-4.315.687
Totaal Plannen maken	379.628	473.230	492.638	0	0	0	-379.628	-473.230	-492.638
Totaal Overhead	954.227	879.061	937.931	75.070	75.776	79.640	-879.157	-803.286	-858.291
Totaal Algemene middelen	0	0	0	4.900.269	5.075.874	5.757.199	4.900.269	5.075.874	5.757.199
Saldo gewone bedrijfsvoering	6.934.030	6.726.050	7.555.750	7.031.046	6.785.842	7.646.333	97.016	59.792	90.584
Totaal kredieten	165.980	0	0	101.612	0	0	-64.368	0	0
Saldo van baten en lasten	7.100.011	6.726.050	7.555.750	7.132.658	6.785.842	7.646.333	32.648	59.792	90.584
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	300.301	293.042	175.000	372.304	233.250	84.416	72.003	-59.792	-90.584
Gerealiseerd resultaat	7.400.311	7.019.092	7.730.750	7.504.962	7.019.092	7.730.750	104.651	0	0

Ook van grote impact blijft de publieke bijdrage aan het Oortjespad. Hoewel deze overeenkomst eind 2025 formeel is opgezegd en per 1 januari 2027 afloopt, is deze bijdrage nog wel opgenomen in de begroting. De intentie is uitgesproken om tot een nieuwe overeenkomst te komen. Niet duidelijk is hoe hoog een eventuele bijdrage in de toekomst zal zijn. Zodoende is deze vooralsnog tegen huidig prijsniveau in de begroting opgenomen. Voor 2027 bedraagt deze post €195.000, waarmee het aanzienlijk op het beheerbudget drukt.

Ten opzichte van 2026 zijn de deelnemersbijdragen opgehoogd met een inflatiecorrectie van 2,5% conform het gezamenlijk verzoek van Utrechtse gemeenten aan de gemeenschappelijke regelingen. Ondanks dat het bestuur het merendeel van de in 2026 voorgelegde maatregelen om op korte termijn de lasten te verlagen, dan wel de baten te verhogen, heeft afgewezen, is het tekort voor 2027 voorlopig gedicht met een taakstellende bezuiniging van €260.000, waar op een later moment invulling aan gegeven zal worden. Reden is de nadrukkelijke wens van meerdere deelnemers om de deelnemersbijdrage niet verder op te hogen en opnieuw de voorgestelde maatregelen uit vorig begrotingsjaar te onderzoeken.

Vanaf 2029 verwachten we op basis van een eerste raming nog een extra gat in de begroting van €44.000 als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein. De bijdragen van de resterende deelnemers zijn hiervoor naar rato opgehoogd. Een onafhankelijke berekening wordt nog opgesteld door een externe partij, waarbij het uitgangspunt is dat de uittreding van Gemeente IJsselstein niet mag leiden tot hogere lasten voor de resterende deelnemers in het recreatieschap.

SGL-B

Voor SGL-B komt het tekort uit op €420.000. Dit tekort wordt veroorzaakt door de kosten van een extra BOA, die op verzoek van het algemeen bestuur nu structureel in de begroting zijn opgenomen (€157.650). Daarnaast hebben we ook hier te maken met het terugkerende tekort uit de begroting van 2026, dat werd opgelost met een eenmalige extra deelnemersbijdrage van €102.500. Andere zaken met een impact op het verwachte resultaat zijn de financierings- en kapitaallasten van investeringen in 2026, waaronder de renovatie van de toiletten op de verschillende zandeilanden. Daarbij komt dat op het gebied van groot onderhoud een aantal grote uitgaven in de meerjarenplanning binnen de scope van 20 jaar verschijnen, waardoor de jaarlijkse dotatie aan de voorziening omhoog gaat. Vanwege de beperkte mogelijkheden om de lasten te verlagen, dan wel de baten te verhogen, wordt dit begrotingstekort opgevangen met een structurele extra deelnemersbijdrage, bovenop de inflatiecorrectie van 2,5%. De noodzaak van deze structurele extra middelen is in een eerder stadium al kenbaar gemaakt richting het bestuur van het Recreatieschap en richting de deelnemers.

Daarnaast onderschrijven de deelnemers het belang van een betrouwbare methodiek voor het bepalen van de beheerlasten. Om voor 2026 tot een sluitende begroting te komen, zijn binnen de

Meerjarenplanning Groot Onderhoud (MJP GO) verschillende aanpassingen doorgevoerd om de dotatie aan de voorziening groot onderhoud te verlagen. Deze maatregelen verlaagden weliswaar de begrotingsdruk, maar gingen ten koste van een duurzaam, efficiënt en planmatig beheer. In de begroting 2027 van SGL-B worden een aantal van deze maatregelen teruggedraaid om de aansluiting op het Terrein Beheer Model te herstellen en uitvoerings-, kwaliteits- en financiële risico's te verminderen. Hiervoor wordt de deelnemersbijdrage verder opgehoogd met €135.000. Omdat hiermee meer onderhoudswerken worden gefinancierd vanuit de voorziening groot onderhoud, en het aantal investeringen, waaruit afschrijvings- en rentelasten voortkomen, afnemen, zal dit bedrag in opvolgende jaren iets omlaag gaan.

Voor een verdere toelichting per programmagebied verwijzen we naar Bijlage I.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. 10-07-2026

.....
Dhr J. van Engelen
Voorzitter

.....
Mevr. J. Brand
Secretaris a.i.

2. Uitgangspunten

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027 zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

De begroting bestaat van oudsher uit twee onderdelen:

- Programmagebied A | Stichtse Groenlanden: het gebied van Stichtse Groenlanden van vòòr 2018; het gebied rondom de stad Utrecht, in de uiterwaarden langs de Lek en in het Groene Hart.
- Programmagebied B | Vinkeveense Plassen: het Vinkeveense Plassengebied.

Het Recreatieschap (beide programmagebieden) richt zich op het beheren, exploiteren en ontwikkelen van openbaar toegankelijke voorzieningen voor openluchtrecreatie in het buitengebied, met oog voor de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische elementen die kenmerkend zijn voor de identiteit van het gebied.

Algemene financiële uitgangspunten

Voor het opstellen van de Begroting 2027 worden conform de Kadernota 2027 de volgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

- De deelnemersbijdragen worden geïndexeerd. Dit geldt eveneens voor de overige baten.
- Alleen de structurele financiële effecten van de Begroting 2026 (en eventuele begrotingswijzigingen) worden verwerkt;
- De structurele financiële effecten van bestuursbesluiten die tot en met 1 maart 2026 zijn genomen worden verwerkt;
- De meerjarenbegroting (2028 t/m 2030) wordt geïndexeerd.
- De Begroting 2027 zal opgesteld worden conform de voorschriften van het BBV.
- De Begroting 2027 en de meerjarenraming 2028 t/m 2030 behoren, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), structureel en reëel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat structurele lasten moeten worden gedekt met structurele baten.

Aanvullend hierop worden de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de Begroting 2027:

- Afwijkend van de Kadernota 2027, waarin werd uitgegaan van een inflatiecorrectie van 3,56%, worden de deelnemersbijdragen aan Recreatieschap Stichtse Groenlanden op verzoek van de deelnemers met **2,5%** verhoogd om de gevolgen van loon- en prijsindexatie op te vangen. Indien in de periode na publicatie van de meicirculaire de inflatiecijfers zodanig zijn gewijzigd dat genoemde percentages niet meer reëel zijn, zal het voorstel worden gedaan om de begrotingscijfers aan te passen aan het reële inflatiepercentage.
- De inkomsten (huren, pachten, e.d.) worden conform actuele contracten bijgesteld en opgenomen in de Begroting 2027.
- Het beheer en onderhoud vindt plaats op basis van functievereisten, wettelijke kaders en vastgestelde kwaliteitsprofielen. De algemene onderliggende gedachte is 'schoon, heel en veilig'. Bij beheer en onderhoud van de recreatiegebieden is tevens behoud van ecologische en cultuurhistorische waarden van de gebieden belangrijk.
- Reservering voor groot onderhoud vindt plaats op basis van een Meerjarenplanning (MJP), dat is opgesteld aan de hand van het Terrein Beheer Model (TBM). Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen, waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande lasten voor meerjarig duurzaam onderhoud. De geplande lasten, de dotatie en de werkelijke kosten worden periodiek gemonitord. Elk jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is.
- Per 1 januari 2023 heeft het Recreatieschap een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met het Routebureau Utrecht en is daarmee één van de opdrachtgevers. De bijdragen die voor de

programmagebieden SGL-A en SGL-B jaarlijks aan het Routebureau moeten worden betaald, worden volledig gedekt vanuit de beschikbare middelen voor het routebeheer in de begroting van het Recreatieschap. De financiële kaders (tarieventabel) voor 2027 dienen nog in het bestuurlijk overleg Routebureau Utrecht te worden vastgesteld.

- Als basis voor de inkomsten uit bezoek aan het strandbad Maarsseveen wordt uitgegaan van een meerjarig gemiddelde van 83.000 betalende bezoekers (SGL-A).

3. Programma instandhouding en ontwikkeling gebieden

De begroting van SGL is vanaf 2023 geconverteerd naar één programma, namelijk instandhouding en ontwikkeling gebieden. Het programma omvat verschillende deelproducten waar kosten, doorbelaste loon- en apparaatskosten en opbrengsten op worden verantwoord. Werkgebied Stichtse Groenlanden en werkgebied Vinkeveense Plassen worden in gescheiden administraties geboekt en zijn op basis van de onderliggende specificaties van de vastgestelde begroting verdeeld.

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer;
- Ontwikkeling;
- Ondersteuning;
- Algemene dekkingsmiddelen;
- Kredieten en projecten;
- Mutatie reserves;
- Wat gaat het kosten (Programmaoverzicht Lasten en Baten).

3.1 Gebiedsbeheer

3.1.1 Beheer en onderhoud

Beheer en Onderhoud omvat het beheer en (dagelijks, groot- en vervangings-) onderhoud van de terreinen en plassen, fiets- en wandelpaden en het onderhouden van voorzieningen. Het niveau van beheer en onderhoud verschilt per terrein, per seizoen, klimaatomstandigheden en is afhankelijk van onder meer wet- en regelgeving, de functie, de intensiteit van gebruik en de behoefte van recreanten en de opdracht van het Recreatieschap. Ook op het gebied van beheer en onderhoud moeten we inspelen op en rekening houden met diverse ontwikkelingen.

In 2025 zijn de laatste reguliere onderhoudsbestekken geactualiseerd op basis van het Terrein Beheer Model. Dat betekent dat vanaf 2026 alle reguliere onderhoudsbestekken volgens de nieuwe werkwijze worden ingezet. In 2027 zullen de resultaten van deze inspanningen zichtbaar worden en zal de nadruk liggen op verdere optimalisatie en waar mogelijk digitaliseren van deze processen.

Door de implementatie van de producten- en dienstencatalogus (PDC) zal expliciet zichtbaar en transparant worden welke inzet Staatsbosbeheer pleegt ten behoeve van het verwerken van de beheerinformatie en het uitvoeren van terreininspecties. Wanneer de implementatie van de PDC daar aanleiding toe geeft, zal een begrotingswijziging worden gedaan voor de dienstverlening door Staatsbosbeheer. Daarnaast wordt in overleg met de deelnemers en het bestuur de ondersteuning van recreatie-, landschaps- en natuurbeheer, de inzet van vrijwilligers en het betrekken van de samenleving bij het (natuur)beheer nader ingevuld. Waar mogelijk wordt ecologisch beheerd ter bevordering van de biodiversiteit.

3.1.2 Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in uw terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Metten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling van het Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en

kosten inzichtelijk, beheersbaar en vergelijkbaar. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en de toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkpaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.3 Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt dat de kwaliteit en de veiligheid in de gebieden gewaarborgd kan worden en er inzicht is in de noodzakelijke investeringen op de langere termijn. Het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP), dat is opgesteld aan de hand van het Terrein Beheer Model (TBM) en vastgesteld door het Algemeen Bestuur in oktober 2025, wordt actueel gehouden door regelmatige inspecties in de verschillende gebieden.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties uit te voeren blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden. Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein gewaarborgd is;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel blijven;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd is;
- er invulling gegeven wordt aan de aantoonbaarheid van de staat van het onderhoud (juridische aansprakelijkheid).

3.1.4 Routebureau

Het Recreatieschap is – namens deelnemende gemeenten - een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Uniform beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening, en marketing met betrekking tot de bewegwijzerde routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen (sloepen) lopen via het Routebureau. Het ontwikkelen en verbeteren van de routenetwerken wordt door het Routebureau afgestemd met de deelnemers. Het Recreatieschap draagt hier, vanuit de middelen voor beheer en onderhoud, voor het werkgebied Stichtse Groenlanden (SGL-A) en voor het werkgebied Vinkeveense plassen (SGL-B) jaarlijks aan bij. Voor 2027 zijn deze bijdragen geraamd op respectievelijk € 125.207 voor SGL-A en € 25.900 voor SGL-B. Het Routebureau is na de liquidatie van RMN ondergebracht bij de Provincie Utrecht. Met het Routebureau vindt overleg plaats hoe de samenwerking naar de toekomst toe vormgegeven kan worden

3.1.5 Toezicht en handhaving

Onze toezichthouders (BOA's) zorgen ervoor dat onze inwoners en bezoekers prettig en veilig gebruik kunnen maken van onze recreatiegebieden en -voorzieningen. De toezichthouders zijn handhaver én gastheer en zetten zich in om overlast te voorkomen of te bestrijden. De dienstverlening met betrekking tot toezicht en handhaving is gericht op een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet door gebied overschrijdende aansturing van de BOA-capaciteit. De behoefte aan toezichthouders neemt toe, te meer omdat de politie steeds minder aanwezig is in het buitengebied.

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied aan te bieden waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

1. Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
2. Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;

3. Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
4. Vaarttoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen gebeurt door boswachters met boa-bevoegdheden, in samenwerking met gemeenten en met andere toezichthouders. Dit is onder meer afhankelijk van de aard van de problematiek. Het Algemeen Bestuur heeft voor 2026 extra financiële middelen toegezegd voor de verhoging van de BOA-capaciteit op de Vinkeveense Plassen. Vanaf 2027 worden deze extra lasten structureel opgenomen in de begroting.

3.1.6 Exploitatie

De exploitatie van het Recreatieschap betreft het uitbaten van bezittingen, via erfpacht-, opstal-, huur- en gebruiksovereenkomsten. Erfpachtovereenkomsten worden voor een lange termijn aangegaan, huur- en gebruiksovereenkomsten zijn vaak voor een korte(re) termijn. Daarnaast kan het schap leges heffen en vergunningen verlenen. Exploitatie biedt de mogelijkheid om de recreatieve meerwaarde van het gebied te vergroten en/of meer inkomsten te genereren.

Het doel van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden is het gezamenlijk voorzien in het regionale recreatieaanbod op eigen terreinen en routes. Dit geldt tevens voor ons beleid inzake de uitgifte in erfpacht van delen van recreatieterreinen aan ondernemers en exploitanten, zoals bijvoorbeeld het realiseren en onderhouden van terreindelen en parkeerterreinen en participeren in het beschikbaar stellen van toiletvoorzieningen. Onze mogelijkheden hiertoe worden per project (in de ontwikkelfase) verkend en vastgelegd.

Het Recreatieschap heeft diverse erfpachtovereenkomsten. Exploitanten dragen voor een belangrijk deel bij aan de recreatievoorzieningen en -mogelijkheden op een terrein en vormen een belangrijke bron van inkomsten. Daarnaast worden huur- en gebruiksovereenkomsten aangegaan voor verschillende activiteiten. Terreinen worden geheel of gedeeltelijk in gebruik gegeven of verhuurd aan ondernemers, en voor zeer diverse overeenkomsten voor (regelmatig terugkerende) eenmalige activiteiten of korte termijn gebruik. Ook ontvangt het schap vanuit werkgebied SGL-B inkomsten (leges) uit de verkoop van waterskiontheffingen, duikpenningen voor het gebruik van de duikzone op Eiland 4 en het innemen van een ligplaats¹.

Wat gaat het kosten

Tabel 2: Lasten van gebiedsbeheer

Programma instandhouding gebieden	LASTEN		
	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal personeel	2.171.136	1.859.502	2.067.732
Totaal materieel	3.429.040	3.514.257	4.057.449
Totaal Gebiedsbeheer	5.600.176	5.373.759	6.125.181

De toename van de personele lasten voor Gebiedsbeheer worden hoofdzakelijk verklaard door de inzet van een extra BOA bij SGL-B, waarvan de lasten worden geraamd op €158k. Uitgangspunt voor de overige personele lasten voor Gebiedsbeheer, Plannen maken en Overhead is dat deze ten opzichte van de Begroting 2026 zijn geïndexeerd met 5,1% conform het loonindexcijfer zoals opgenomen in de

¹ Op vastgestelde plekken voor de duur van een jaar. Niet te verwarren met liggeld zoals in de verdienopgave is opgenomen.

meicirculaire gemeentefonds versie 2025. Uitzondering hierop zijn de begeleidingsuren van het regulier onderhoud, die gebaseerd zijn op TBM.

In de toename van de materiële lasten ten opzichte van de Begroting 2026 zitten o.a. kapitaal- en financieringslasten als gevolg van investeringen die op de planning staan voor 2026 en 2027, een bijdrage voor de inzet van verkeersregelaars bij de boothelling op Eiland 4 en een uitbreiding van het onderhoudsbestek voor het Nedereindse Park (cf AB-besluit oktober 2025). Ook zijn voor SGL-B diverse (administratieve) bezuinigingen, zoals opgevoerd in de begroting 2026, weer teruggedraaid om de aansluiting op het TBM te herstellen. Daarnaast zijn de maatregelen (taakstelling) ter invulling van het begrotingstekort 2026, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur in oktober 2025, nog niet formeel verwerkt in een begrotingswijziging 2026. Zodoende toont het vergelijkingscijfer Begroting 2026 een lager saldo.

Ondanks dat de overeenkomst voor de publieke bijdrage voor het Oortjespad formeel is opgezegd en na 2026 afloopt, is deze bijdrage nog wel opgenomen in de begroting. De intentie is uitgesproken om een nieuwe overeenkomst te sluiten. Niet duidelijk is wat de hoogte van de nieuwe bijdrage zal worden. Zodoende is deze vooralsnog tegen huidig prijspeil in de begroting opgenomen. In 2027 bedraagt deze post €195.000 en drukt daarmee behoorlijk op het beheerbudget.

De toenemende baten uit Gebiedsbeheer, zoals weergegeven in onderstaande tabel, komen o.a. voort uit de verwachte opbrengst van de zandsuppletie in de Honswijkerplas en indexatie van de huur- en erfpachtcontracten.

Tabel 3: Baten van gebiedsbeheer

Programma instandhouding gebieden	BATEN		
	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal personeel	0	0	0
Totaal materieel	2.055.707	1.634.192	1.809.494
Totaal Gebiedsbeheer	2.055.707	1.634.192	1.809.494

3.2 Ontwikkeling

We verwachten, dat we de terreinen, routes en paden in 2027 ontwikkelen aan de hand van de in 2026 vast te stellen doorontwikkelagenda. Die doorontwikkelagenda sluit aan bij de eind 2025 door het bestuur van het Recreatieschap en Staatsbosbeheer Utrecht vastgestelde gezamenlijke Toekomstvisie 2040.

Werkgebied Stichtse Groenlanden programmegebied A (SGL-A)

De in 2026 door het bestuur van het Recreatieschap vast te stellen doorontwikkelagenda is van belang voor het werken aan ontwikkeling van terreinen, routes en paden. Vooruitlopend op de vaststelling hiervan verwachten we, gegeven aanloop en context van de betreffende projecten, dat in 2027 in ieder geval gewerkt zal worden aan:

- **Salmsteke Lopik:** we zetten in op aanwijzing van de zwemplas bij Salmsteke als officieel zwemwater eind 2026. Als het lukt om in 2026 een ondernemer/ ontwikkelaar te contracteren voor invulling van de horecaterp, zal die ondernemer/ ontwikkelaar in 2027 bezig zijn die voorziening te ontwikkelen.
- **Laagraven Houten / Nieuwegein:** Vanuit het ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linielandschap werken we voor het Recreatieschap en samen met gebiedspartners aan de voorbereiding en

realisatie van een aantal kleinere ontwikkelprojecten, met name rond het Regiowoutbosje. Ervan uitgaande, dat we in 2026, in samenhang met de ontwikkeling van een visie op het landschapspark Laagraven samen met de omgeving plannen maken voor de invulling van Heemstede Noord, zullen we die in 2027 verder uitwerken en wellicht ook al (deels) kunnen realiseren.

- **Tull en 't Waal en Honswijkerplas:** bij Tull en 't Waal en de Honswijkerplas wordt de verondieping van de zuidelijke Honswijkerplas in 2027 afgerond. Er is inmiddels meer duidelijk over de relatie met de beoogde natuurontwikkeling in de Honswijkerwaard en we werken aan de gevolgen daarvan. We werken ook aan andere raakvlakprojecten van de dijkversterking, op het gebied van erfgoedbeleving en wandelmogelijkheden. Samen met de vrijwilligers uit Tull en 't Waal werken we verder aan de revitalisatie van de boomgaard.
- **Bebording:** Afhankelijk van besluitvorming in 2026, onder andere rondom de verordening, zetten we in 2027 de vervanging van de welkomstborden en/of handhavingsborden voort.

Werkgebied Stichtse Groenlanden programmegebied B (SGL-B)

De in 2026 door het bestuur van het Recreatieschap vast te stellen doorontwikkelagenda is van belang voor het werken aan ontwikkeling van terreinen, routes en paden. Vooruitlopend op de vaststelling hiervan verwachten we, gegeven aanloop en context van de betreffende projecten, dat in 2027 in ieder geval gewerkt zal worden aan:

- **Vervangen oeverconstructies zandeilanden en legakkers:** In 2026 wordt het ontwerp voor het vervangen van 1.700 meter harde oeverconstructie verder uitgewerkt, de vergunningen aangevraagd en de contractstukken voorbereid. Naar verwachting zal in het najaar een marktpartij gecontracteerd worden voor de daadwerkelijke realisatie, die dan grotendeels zal plaatsvinden in 2027.
- **Ontwikkeling zandeiland 4:** Samen met gemeente De Ronde Venen werken we aan de voorbereiding en realisatie van een aantal ontwikkelingen op eiland 4, met name rondom de verplaatsing van de Plashoeve, de wens om verenigingen op het eiland plaats te bieden, het verbeteren van de parkeer-/verkeersdruk en de huisvesting/loods op het eiland. Afhankelijk van besluitvorming in 2026, werken we hieraan verder in 2027 en gaan we over tot realisatie zodra dat kan. Er is in deze begroting 2027 nog geen rekening gehouden met investeringen of andere kosten die hiermee gemoeid zijn.
- **Ontwikkelingen overige zandeilanden:** In 2027 werken we naar verwachting verder we aan de ontwikkeling van Eiland 9 om scouting te huisvesten. Afhankelijk van de planvorming in 2026 voor uitbreiding van de horeca op Eiland 1, bereiden we deze doorontwikkeling verder voor in 2027, samen met de pachter. Er is in deze begroting 2027 nog geen rekening gehouden met investeringen of andere kosten die hiermee gemoeid zijn.
- **Verkochte legakkers:** Naleven afspraken beschoeiingsplicht: Er zijn drie eigenaren -van de in 2017 verkochte legakkers- die de beschoeiingsplicht nog niet (volledig) zijn nagekomen. We verwachten dat aan deze plicht per april 2026 is voldaan. Als dat onverhoopt niet het geval blijkt, zullen we, afhankelijk van besluitvorming hierover, handhavingsacties uitvoeren die zo nodig worden voortgezet in 2027.
- **Bebording:** Afhankelijk van besluitvorming in 2026, onder andere rondom de verordening, zetten we in 2027 de vervanging van de welkomstborden en/of handhavingsborden voort.

Wat gaat het kosten

Tabel 4: Lasten van plannen maken

Programma instandhouding gebieden	LASTEN		
	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal personeel	379.628	473.230	492.638
Totaal materieel	0	0	0
Totaal Plannen maken	379.628	473.230	492.638

De personele inzet vanuit Staatsbosbeheer betreft adviesdiensten strategisch vastgoed (€ 187.000) en plan- en projectvoorbereiding (€ 305.000).

3.3 Ondersteuning

Terreinbeheer en -ontwikkeling is meer dan onderhoud en reparatie. Efficiënt beheer staat of valt met goed financieel en administratief management, en met een solide juridische onderbouwing en afhandeling. In het kader van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) worden de volgende producten door de uitvoeringsorganisatie geleverd: accountmanagement, financiële diensten en juridische diensten.

3.3.1 Bestuursproducten

Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt voor het Recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis van de organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor uw organisatie. Hij is opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert u over de voortgang en de eindresultaten.

Bestuursadvies

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris² is uw expert-sparringpartner. Zij adviseert en begeleidt uw bestuur en andere samenwerkingspartners, en helpt u op weg met de vraagstukken en opgaven waar u mee te maken heeft. Zij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur en ambtelijk opdrachtgever vertaalt de bestuurssecretaris uw besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer. De bestuurssecretaris wordt geadviseerd door een ambtelijke klankbordgroep met daarin vertegenwoordigers vanuit de deelnemende gemeenten van Recreatieschap Stichtse Groenlanden.

² De bestuurssecretaris maakt geen onderdeel uit van de geleverde diensten / personele capaciteit van Staatsbosbeheer. Provincie Utrecht heeft de taak op zich genomen om deze diensten te verzorgen.

3.3.2 Financiële diensten

Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er worden interne inkoop- en beleidskaders opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

Interne controle

Wat willen we bereiken

Met de rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over de rechtmatigheid van haar handelen. De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op de baten en lasten in de jaarrekening en ook de balansmutaties. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een rechtmatige uitvoering van de begroting. Wij ondersteunen met een interne controle plan, uitvoering en verantwoording hierover in de jaarstukken.

Wat gaan we er voor doen

Opstellen van het interne controleplan, uitvoeren van interne controlewerkzaamheden, rapportage van bevindingen, en de rapportage met als doel het dagelijks bestuur in staat te stellen de rechtmatigheidsverantwoording af te geven bij de jaarrekening.

Planning en control en administratie

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C cyclus begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de tussentijdse rapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Met ingang van het opstellen van de jaarrekening 2023 is hier de zogenaamde Rechtmatigheidsparagraaf bijgekomen. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving en binnen de in de Gemeenschappelijke regeling en in de Samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer opgenomen termijnen, zodat ook de deelnemers en het Ministerie van BZK hun inbreng kunnen leveren.

3.3.3 Juridische diensten

Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman en bij de deelnemende gemeenten en de provincie.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld. In deze procedures wordt afgestemd met het bestuur van het schap en met de desbetreffende gemeente.

Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure, waar nodig in samenwerking met juristen van de desbetreffende deelnemende gemeente en de provincie

WOO-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van WOO-procedures.

Wat gaan we er voor doen

WOO-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een WOO-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het Recreatieschap derdebelanghebbende is. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

Wat gaat het kosten

Tabel 5: Lasten van ondersteunende diensten

Programma instandhouding gebieden	LASTEN		
	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal personeel	653.358	742.098	746.838
Totaal materieel	300.869	136.963	191.093
Totaal Overhead	954.227	879.061	937.931

Tabel 6: Baten van ondersteunende diensten

Programma instandhouding gebieden	BATEN		
	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal personeel	0	0	0
Totaal materieel	75.070	75.776	79.640
Totaal Overhead	75.070	75.776	79.640

De personele inzet vanuit Staatsbosbeheer betreft de kosten van bestuurlijke ondersteuning (€205.000), de kosten van financiën (€ 507.000) en de inzet van juridische ondersteuning (€ 35.000).

Het begrotingssaldo voor de materiële lasten laat een significante stijging zien ten opzichte van 2026, omdat de kosten voor de bestuurssecretaris nu structureel zijn opgenomen in de begroting en niet meer via de begrotingswijziging gecorrigeerd hoeven worden.

De baten op overhead worden gevormd door de gedeeltelijke vrijval van de afkoopsom die is ontvangen van Recreatie Midden-Nederland (RMN) met betrekking tot de garantietoelage voor het overgekomen personeel. Deze dient ter dekking van de doorbelasting vanuit Staatsbosbeheer voor het salarisverschil dat is opgetreden bij de overname van het personeel.

3.4 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten in het Recreatieschap. Hierbij staan de procentuele bijdragen van de Provincie Utrecht, Gemeente De Ronde Venen en Gemeente Utrecht vast conform eerdere besluitvorming. De verdeling tussen de overige deelnemers is herijkt op basis van het inwoneraantal, zoals opgenomen in de 'Kerncijfers wijken en buurten 2025' van het CBS, gepubliceerd op 3 oktober 2025.

Ten opzichte van 2026 worden de deelnemersbijdragen in 2027 met 2,5% verhoogd om de effecten van loon- en prijsstijgingen op te vangen.

Daarnaast worden aanvullende middelen gevraagd ten einde de begroting van programmagebied SGL-B sluitend te krijgen. Het ontbreken van óf onvoldoende steun voor maatregelen om lasten structureel te verlagen óf baten te verhogen, leidt tot de noodzaak voor extra middelen vanuit de deelnemers van het Recreatieschap. Gezien het meerjarig verloop van dit tekort, is het wenselijk om deze middelen structureel beschikbaar te maken om te voorkomen dat in opvolgende jaren opnieuw dezelfde tekorten optreden.

Tabel 7: Deelnemersbijdragen

Deelnemersbijdragen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Provincie Utrecht	873.471	919.852	942.849
Gemeente De Bilt	45.291	47.696	47.057
Gemeente Lopik	66.949	70.504	72.546
Gemeente IJsselstein	161.190	169.750	163.419
Gemeente Houten	232.302	244.637	249.718
Gemeente Woerden	242.730	255.619	264.576
Gemeente Stichtse Vecht	193.126	203.381	206.363
Gemeente Nieuwegein	291.522	307.001	327.376
Gemeente Utrecht	1.426.688	1.502.445	1.540.005
Totaal Programmagebied A	3.533.269	3.720.885	3.813.908
Gemeente De Ronde Venen	691.142	685.070	982.510
Provincie Utrecht	675.858	669.919	960.782
Totaal Programmagebied B	1.367.000	1.354.989	1.943.292
Saldo	4.900.269	5.075.874	5.757.199

Daarnaast worden voor SGL-B diverse (administratieve) bezuinigingen, die werden opgevoerd om tot een sluitende begroting voor 2026 te komen, teruggedraaid om de aansluiting met het Terrein Beheer Model te herstellen en uitvoerings-, kwaliteits- en financiële risico's te verminderen.

De verhoging van de deelnemersbijdrage ten opzichte van 2026 is als volgt opgebouwd:

Tabel 8: Mutaties deelnemersbijdragen

Deelnemersbijdragen	Inwoners	Allocatie 2027	Begroting 2026	Indexatie (2,5%)	Herijking + Extra	Mutatie	Begroting 2027
Provincie Utrecht	Nvt	24,7%	919.852	22.996	1	22.997	942.849
Gemeente De Bilt*	9.600	1,2%	47.696	1.192	-1.832	-640	47.057
Gemeente Lopik	14.800	1,9%	70.504	1.763	279	2.041	72.546
Gemeente IJsselstein	33.339	4,3%	169.750	4.244	-10.575	-6.331	163.419
Gemeente Houten	50.945	6,5%	244.637	6.116	-1.034	5.082	249.718
Gemeente Woerden	53.976	6,9%	255.619	6.390	2.566	8.957	264.576
Gemeente Stichtse Vecht**	42.100	5,4%	203.381	5.085	-2.103	2.982	206.363
Gemeente Nieuwegein	66.788	8,6%	307.001	7.675	12.700	20.375	327.376
Gemeente Utrecht	nvt	40,4%	1.502.445	37.561	-2	37.560	1.540.005
Totaal Programmagebied A		100%	3.720.885	93.022	0	93.022	3.813.908
Gemeente De Ronde Venen	nvt	50,6%	685.070	17.127	280.313	297.440	982.510
Provincie Utrecht	nvt	49,4%	669.919	16.748	274.115	290.863	960.782
Totaal Programmagebied B		100%	1.354.989	33.875	554.428	588.303	1.943.292
Saldo			5.075.874	126.897	554.428	681.325	5.757.199

* Het inwoneraantal van de Gemeente De Bilt heeft betrekking op de inwoners van de voormalige Gemeente Maartensdijk en bijbehorende kernen (Groenekan, Hollandsche Rading en Westbroek).

** Het inwoneraantal van de Gemeente Stichtse Vecht heeft betrekking op het deel van de inwoners woonachtig in de kernen van voormalige Gemeente Maarssen. De gemeenten Breukelen en Loenen aan de Vecht en bijbehorende kernen nemen van oudsher deel aan het Plassenschap Loosdrecht e.o.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het Recreatieschap in staat is om financiële middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk kunnen voordoen, op te vangen zonder dat hiervoor het beleid gewijzigd, dan wel ingekrompen, dient te worden. Deze ratio wordt bepaald conform de nota weerstandsvermogen.

In het slechtste geval kan het gevolg zijn, dat wanneer één of meerdere van de geïdentificeerde risico's zich voordoen, het bestuur voor een extra bijdrage naar de deelnemers moet. Ook voor andere onvoorziene zaken (die niet in de begroting zijn opgenomen of in de risicoparagraaf staan vermeld) moet om een extra deelnemersbijdrage worden gevraagd indien de weerstandscapaciteit onvoldoende is.

Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Tabel 9: Waardering weerstandsvermogen

Waardering	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Tabel 10: Risicoanalyse

N r	Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden (hoog, midden, laag)	Impact *
1	Niet nagekomen verplichtingen (Erfpacht, huur en evenementen)	zie toelichting	€ 60.000	hoog	€ 48.000
2	Realisatie natuurvriendelijke oevers niet haalbaar	zie toelichting	€ 16.300	hoog	€ 13.040
3	Schadevergoeding bezoeker Vinkeveense Plassen	zie toelichting	€ 700.000	hoog	€ 560.000
4	Niet realiseren van taakstelling	zie toelichting	€ 16.300	hoog	€ 13.040
Totaal			€ 792.600		€ 634.080

Niet-kwantificeerbare risico's

Een aantal van de geïdentificeerde risico's, onderstaand in meer detail toegelicht, zijn (nog) niet kwantificeerbaar. We volgen daarom het rijksbeleid voor gemeenten, die vallen onder het artikel 12-regime. Dit beleid stelt de minimale buffer van de algemene reserve op 2% van de som van de structurele inkomsten. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste weerstandsvermogen voor niet-gekwantificeerde risico's. Voor de structurele inkomsten wordt uitgegaan van de huren en pachten, vermeerderd met de verwachte rentebaten. Voor 2027 bedraagt dit €815.000. Per risico schatten we de financiële omvang op $2\% \times €815.000 = € 16.300$.

Risico 1: Niet nagekomen verplichtingen (Erfpacht, huur en evenementen)

De geraamde omzet uit erfpacht, verhuur en evenementen bedraagt jaarlijks ongeveer € 1.200.000. Het risico dat exploitanten niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen (bijvoorbeeld door inflatie, verzuim of tegenvallende inkomsten) is aanwezig. Het risico wordt ingeschat op 5% van de geraamde omzet en bedraagt zodoende €60.000. Dit is aanzienlijk lager dan een jaar eerder, waarin het risico nog op 25% werd geschat. Dit kwam nog voort uit de aanscherping tijdens de covid-periode, waarin ook hevige inflatie optrad en het risico op oninbaarheid aanzienlijk was.

Risico 2: Verplichting voor het realiseren van natuurvriendelijke oevers in de Vinkeveense Plassen blijkt niet haalbaar

Met het tekenen van de 3 partijenovereenkomst borging natuurcompensatie Vinkeveense Plassen is het Recreatieschap een verplichting aangegaan voor de realisatie van natuurvriendelijke oevers. Op dit moment is nog onzeker:

- Of het beoogd aantal strekkende meters daadwerkelijk te realiseren is;
- Hoe de realisatie van de natuurvriendelijke oevers gefinancierd zal worden;
- Wanneer de natuurvriendelijke oevers gerealiseerd moeten zijn;
- Of Staatsbosbeheer als uitvoeringsorganisatie in staat is om de opgave binnen de gestelde kaders te realiseren.

Wanneer blijkt dat niet voldaan kan worden aan de verplichting uit de overeenkomst dient het Recreatieschap dit zo snel mogelijk kenbaar te maken bij de andere partijen uit de overeenkomst.

Risico 3: Schadevergoeding bezoeker Vinkeveense Plassen

In 2018 heeft een ongeval plaatsgevonden bij Zandeiland 4 in de Vinkeveense Plassen, waarbij een bezoeker ernstig nekletsel heeft opgelopen. De advocaat van het slachtoffer is van mening dat het Recreatieschap tekort is geschoten in haar zorgplicht aangaande de veiligheid van bezoekers van het zandeiland. De zaak is in behandeling gegeven bij verzekeraar Nationale Nederlanden. In eerste instantie was de verzekeraar voornemens aansprakelijkheid te erkennen en uit te gaan van een 50/50 deling van de schade. Op basis van jurisprudentie werd rekening gehouden met een billijkheidscorrectie, waardoor SGL aansprakelijk zou zijn voor 80% van de schade. De omvang van het schadebedrag is nog niet bekend. Echter, op basis van uitspraken in andere zaken moet rekening worden gehouden met een schadebedrag van ten minste € 4.000.000 (80% = € 3.200.000). De maximale verzekerde som bij Nationale Nederlanden bedraagt € 2.500.000. Zodoende resteert een mogelijke impact van € 700.000. De verzekeraar heeft in 2025 toch de aansprakelijkheid afgewezen. In reactie op deze afwijzing heeft de belangenbehartiger van het slachtoffer laten weten een deelgeschil te starten bij de rechtbank. Het is nog onbekend wanneer deze zaak in behandeling zal worden genomen.

Risico 4: Niet realiseren taakstellende bezuiniging

De programmabegroting 2027 is voor SGL-A sluitend gemaakt door het opvoeren van een taakstellende bezuiniging van €260.000. Hier zal op een later moment nog invulling aan gegeven moeten worden door het bestuur. Reden van de taakstelling is dat het algemeen bestuur niet unaniem akkoord is met een structurele verhoging van de deelnemersbijdrage, waarmee voorkomen kan worden dat de begrotingstekorten jaarlijks terugkeren. Het verzoek is om de maatregelen voor het verlagen van de lasten, dan wel het verhogen van de baten, zoals voorgelegd aan het algemeen bestuur in het begrotingsproces voor 2026 opnieuw te onderzoeken. Het risico bestaat echter, dat deze maatregelen niet zullen worden gerealiseerd en dat hierdoor een negatief resultaat wordt gerealiseerd in 2027. Hiervan is het gevolg, dat een beroep moet worden gedaan op de reserves van het Recreatieschap.

Weerstandsvermogenratio

Naar verwachting bedraagt het saldo van de Algemene Reserve in 2027 €1.377.649. De totale potentiële impact van de geïdentificeerde risico's wordt geraamd op €634.080. De

weerstandsvormogenratio van het Recreatieschap komt daarmee uit op 2,2 en is conform waarderingstabel te kwalificeren als 'Uitstekend'.

Voor louter informatieve doeleinden kan dit worden uitgesplitst per programmegebied. Het deel van de risico's dat is toe te schrijven aan SGL-A bedraagt €55.760. Met een algemene reserve (inclusief resultaat 2025) van €1.164.338 komt de weerstandsvormogenratio uit op 20,9. Voor SGL-B bedraagt het deel van de risico's €578.320, zodat de ratio bij een algemene reserve (inclusief resultaat 2025) van €213.311 uitkomt op slechts 0,4. Daarbij moet worden opgemerkt dat SGL-A en SGL-B samen één juridische entiteit vormen en in beginsel samen aansprakelijk zijn voor eventuele claims die voortvloeien uit de risico's.

Kengetallen BBV

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor provincies, gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen wordt voorgeschreven, dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

Normen

Netto schuldquote: < 90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.

Solvabiliteitsratio: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.

Structurele exploitatieruimte: evenwicht (0 of positief).

De kengetallen worden weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 11: Kengetallen financiële positie

Kengetal	Jaar-rekening 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	8%	73%	59%	54%	53%	51%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	8%	73%	59%	54%	53%	51%
Solvabiliteitsratio	37%	30%	27%	28%	28%	29%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	0,9%	1,3%	1,6%	1,0%	0,9%	0,9%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

- De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld. Ten opzichte van de huidige stand verwachten we dat de netto schuldquote aanzienlijk zal stijgen. Omdat in het verleden niet of onvoldoende is gereserveerd, zal voor de uitvoer van de investeringsplanning, die voortvloeit uit het TBM, vreemd vermogen moeten worden aangewend.
- De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om op lange termijn aan al haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Deze ratio zal naar verwachting dalen als gevolg van aan het aantrekken van vreemd vermogen ten behoeve van de noodzakelijke investeringen in beide programmegebieden.
- Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande lasten voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande lasten van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de voorziening verantwoord. De geplande lasten, de dotatie en de werkelijke kosten worden periodiek gemonitord. Elk jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is.

Onderstaande tabel laat het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud zien voor de komende jaren.

Tabel 12: Verloop onderhoudsvoorziening

Stand voorziening	2025	2026	2027	2028	2029*	2030*
<i>Programmagebied SGL-A</i>						
Stand voorziening 1/1	1.263.727	1.549.416	1.074.015	1.361.915	1.394.878	1.341.983
Dotatie	51.263	583.906	559.865	559.865	542.506	542.506
Onttrekking	265.573	1.059.307	271.965	526.902	595.401	499.383
Stand voorziening 31/12	1.549.416	1.074.015	1.361.915	1.394.878	1.341.983	1.385.107
<i>Programmagebied SGL-B</i>						
Stand voorziening 1/1	381.241	362.756	309.350	454.877	595.998	775.574
Dotatie	69.193	73.879	246.425	246.425	246.425	246.425
Onttrekking	87.678	127.285	100.898	105.305	66.849	82.554
Stand voorziening 31/12	362.756	309.350	454.877	595.998	775.574	939.445
Totaal stand per 31/12	1.912.172	1.383.365	1.816.793	1.990.876	2.117.557	2.324.552

* In deze jaren is rekening gehouden met een lagere beheerlast als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap

4.3 Financiering

Beleidsuitgangspunten

Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Risicobeheer

De Wet financiering decentrale overheden vermeldt twee normen. Het doel is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij aanzienlijk hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het schap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden/ schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is bij ministeriële regeling vastgesteld op 8,5% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. De totale lasten van gewone bedrijfsvoering zoals opgenomen in de Begroting 2027 bedragen €7.555.750. Zodoende is de kasgeldlimiet: $8,5\% \times €7.555.750 = €642.239$.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's.

Totaal van de lasten van gewone bedrijfsvoering in de Begroting 2027 bedraagt €7.555.750. De limiet van 20% bedraagt dan €1.511.150. De begrote aflossingen voor 2027 bedragen €369.253. De verwachting is dat €915.317 aan lang vreemd vermogen zal worden aangetrokken.

Mutaties in de leningenportefeuille

Tabel 13: Leningenportefeuille

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
SGL-A					
Stand per 1/1	2.272.000	4.217.192	4.298.441	4.164.037	3.936.139
bij Nieuwe leningen	2.099.192	319.217	116.332	27.492	221.757
af Aflossingen	154.000	237.968	250.736	255.390	256.489
Stand per 31/12	4.217.192	4.298.441	4.164.037	3.936.139	3.901.407
SGL-B					
Stand per 1/1	0	3.282.143	3.746.957	3.657.124	3.526.331
bij Nieuwe leningen	3.282.143	596.100	65.296	26.949	200.378
af Aflossingen	0	131.286	155.130	157.742	158.820
Stand per 31/12	3.282.143	3.746.957	3.657.124	3.526.331	3.567.889
Totaal stand 31/12	7.499.335	8.045.398	7.821.160	7.462.470	7.469.296

Het uitgangspunt is dat in deze begrotingsperiode in totaal €915.317 aan nieuwe leningen wordt aangeaan. Dit is ter afdekking van de investeringen in de begroting die niet vanuit de reserves kunnen worden gefinancierd en om te waarborgen dat vaste activa met vaste geldmiddelen worden gefinancierd.

BBV en rentetoerekening

Het BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. De interne rentetoerekening is afhankelijk van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa. Het Recreatieschap heeft geen grondexploitatie zodat een aparte renteberekening hiervoor buiten beschouwing kan worden gelaten. Projectfinanciering is eveneens niet van toepassing. De interne rentetoerekening loopt via het taakveld 0.5 Treasury. Over reserves, voorzieningen en eigen vermogen wordt geen rente toegerekend.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale

overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten.

4.4 Grondbeleid

Het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Stichtse Groenlanden heeft het voornemen grondbeleid nader uit te werken. Bij deze uitwerking worden onderstaande uitgangspunten getoetst op haalbaarheid en wenselijkheid in relatie tot de doelstellingen van het schap:

- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- De grondexploitatie van het Recreatieschap neemt zij in haar aanpak een coöperatieve houding aan. Hierbij stuurt zij daar waar mogelijk – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het Recreatieschap werkt in samenwerking met de omgeving, zoekt naar nieuwe samenwerkingspartners, geeft ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het Recreatieschap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen en voert niet zelf geen opstalexpluaties.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het Recreatieschap transparant en marktconform.

4.5 Bedrijfsvoering

Recreatieschap Stichtse Groenlanden is een bestuurlijke organisatie en heeft geen eigen personeel in dienst. Uitvoering van de eigen kerntaken vereist derhalve een derde uitvoerende partij. Dit is Staatsbosbeheer. Bij de vigerende samenwerkingsovereenkomst (SOK) hoort een volmacht- en mandaatlijst. De personele component van de dienstverlening door Staatsbosbeheer in 2027 blijkt uit de volgende tabel.

Op het totaalpakket van de dienstverlening uit de SOK is, conform verwacht indexcijfer 2027 voor de overheidslonen zoals opgenomen in de mei circulaire Gemeentefonds 2025, een verhoging van 5,1% toegepast t.o.v. de Begroting 2026. Uitzondering hierop is het uitvoeren van regulier onderhoud. Hiervoor is het onderliggende TBM geraadpleegd, dat een totaalbedrag berekend voor de materiële en personele lasten van regulier onderhoud. Uitgangspunt in de begroting is dat de begeleidings- en administratieve uren gemaakt door Staatsbosbeheer ten behoeve van regulier onderhoud gelijk zijn aan 30% van de materiële lasten. In het geval dat personeel van Staatsbosbeheer zelf uitvoerende werkzaamheden in de terreinen verricht, zal dit worden geclassificeerd als materiële lasten.

Daarnaast is er bij SGL-B op verzoek van het algemeen bestuur een extra bedrag van €157.650 opgenomen voor Toezicht en Handhaving ten behoeve van de uitbreiding van de BOA-capaciteit.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijke uren maal het afgesproken tarief conform de Samenwerkingsovereenkomst/tarievenbrief van Staatsbosbeheer. Dit vindt plaats met inachtneming van het totale budget voor de dienstverlening, uitgezonderd goedgekeurd meerwerk.

Het overzicht van de verwachte personeelslasten wordt weergegeven op de volgende pagina.

Overhead en toerekening personeelskosten

Overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen de kosten van overhead verantwoord te worden op een afzonderlijk daarvoor aangewezen taakveld. Dit betreft enerzijds (een percentage van) de personele kosten zoals directeur, afdelingshoofden en medewerkers van ondersteunende afdelingen. Anderzijds betreft het apparaatskosten zoals ICT en huisvesting etc. Direct toewijsbare personeel- en apparaatskosten dienen op het taakveld verantwoord te worden waar deze betrekking op hebben. De verdeling op taakvelddniveau is in deze begroting opgenomen.

Tabel 14: Kosten bedrijfsvoering

Omschrijving	SGL-A			SGL-B			SGL Totaal		
	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Beheerinformatie	250.277	155.464	266.459	17.624	11.906	19.412	267.901	167.369	285.871
Uitvoeren Terreininspecties	76.176	80.244	80.623	25.428	30.431	33.027	101.604	110.676	113.650
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	23.866	52.738	52.428	-	2.831	2.476	23.866	55.569	54.903
Uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	634.563	400.000	391.683	369.994	200.000	156.828	1.004.557	600.000	548.511
Omgevingscommunicatie	30.173	27.570	32.727	12.070	-	13.945	42.243	27.570	46.672
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	79.133	108.332	105.857	18.532	12.318	25.482	97.665	120.650	131.338
Toezicht en Handhaving	316.455	501.556	458.864	219.790	166.178	317.695	536.245	667.734	776.558
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	87.744	93.690	92.170	9.312	10.079	13.577	97.056	103.769	105.747
Advies marketing	-	1.186	1.247	-	4.979	3.233	-	6.165	4.480
Totaal Gebiedsbeheer	1.498.386	1.420.780	1.482.056	672.750	438.722	585.676	2.171.136	1.859.502	2.067.732
Adviesdiensten strategische vastgoed	107.111	172.287	171.296	14.639	8.178	15.910	121.750	180.465	187.206
Plan- en projectvoorbereiding	142.168	138.370	150.200	115.711	154.395	155.232	257.879	292.765	305.432
Totaal Plannen maken	249.279	310.657	321.496	130.350	162.573	171.142	379.628	473.230	492.638
Accountmanagement	140.304	144.273	150.178	45.523	48.472	55.290	185.826	192.745	205.469
Bestuursadvies	-	-	-	19.530	-	-	19.530	-	-
Secretariaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plan van aanpak visie SGL	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Bestuurlijke diensten	140.304	144.273	150.178	65.052	48.472	55.290	205.356	192.745	205.469
Financieel beleid	1.529	500	5.220	556	-	780	2.085	500	6.000
Planning en control	339.607	309.308	327.047	84.726	126.917	114.511	424.333	436.225	441.558
VIC - Rechtmatigheid	5.635	58.054	43.280	1.564	20.773	16.007	7.198	78.827	59.287
Totaal Financiële diensten	346.771	367.862	375.547	86.845	147.690	131.298	433.616	515.552	506.845
Aansprakelijkheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juridische ondersteuning	6.213	9.579	10.067	4.900	11.906	11.514	11.113	21.485	21.581
Procederen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opstellen gemeenschappelijke regeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WOO-procedures	3.273	12.316	12.944	-	-	-	3.273	12.316	12.944
Totaal Juridische diensten	9.486	21.895	23.011	4.900	11.906	11.514	14.386	33.801	34.525
Totaal personele lasten	2.244.226	2.265.466	2.352.288	959.896	809.364	954.920	3.204.122	3.074.830	3.307.208

5. Financiële begroting

Staat van baten en lasten programma Instandhouding en ontwikkeling gebieden

Tabel 15: Staat van baten en lasten

Programma instandhoudingsgebieden	LASTEN Begroting 2027	BATEN Begroting 2027	SALDO Begroting 2027
Beheer informatie	285.871		-285.871
Uitvoeren Terreininspecties	113.650		-113.650
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	54.903		-54.903
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	548.511		-548.511
Omgevingscommunicatie	46.672		-46.672
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	131.338		-131.338
Toezicht en Handhaving	776.558		-776.558
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	105.747		-105.747
Advies marketing	4.480		-4.480
Personeel	2.067.732	0	-2.067.732
Regulier onderhoud	1.828.372		-1.828.372
Dotatie voorziening groot onderhoud	806.290		-806.290
Afschrijvingen	527.499		-527.499
Rentekosten	236.657		-236.657
Energie- en waterverbruik	62.941		-62.941
Belastingen	58.518		-58.518
Verzekeringen	40.180		-40.180
Dienstverlening derden	314.255		-314.255
Publiciteit & voorlichting	2.809		-2.809
Drukwerk	2.345		-2.345
Huren en pachten	41.494	764.951	723.457
Jacht- en visrechten		5.262	5.262
Entreegelden		540.924	540.924
Brandstof	12.884		-12.884
Diverse lasten	122.496		-122.496
Diverse baten		63.157	63.157
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen	708	435.200	434.492
Materieel	4.057.449	1.809.494	-2.247.955
Totaal Gebiedsbeheer	6.125.181	1.809.494	-4.315.687
Personeel	492.638	0	-492.638
Totaal Plannen maken	492.638	0	-492.638
Personeel	205.469	0	-205.469
Materieel	139.380	79.640	-59.739
Totaal Bestuurlijke diensten	344.848	79.640	-265.208
Personeel	506.845	0	-506.845
Materieel	51.713	0	-51.713
Totaal Financiële diensten	558.558	0	-558.558
Personeel	34.525	0	-34.525
Materieel	0	0	0
Totaal Juridische diensten	34.525	0	-34.525
Totaal Algemene middelen	0	5.757.199	5.757.199
Saldo gewone bedrijfsvoering	7.555.750	7.646.333	90.584
Totaal kredieten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	7.555.750	7.646.333	90.584
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	175.000	84.416	-90.584
Gerealiseerd resultaat	7.730.750	7.730.750	0

Meerjarenbegroting

Tabel 16: Meerjarenbegroting

Meerjarenraming	Jaar-rekening 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal Gebiedsbeheer	5.600.176	5.373.759	6.125.181	6.298.999	6.361.290	6.506.078
Totaal Plannen maken	379.628	473.230	492.638	513.329	521.446	544.911
Totaal Overhead	954.227	879.061	937.931	975.318	991.180	1.033.272
Lasten uit gewone bedrijfsvoering	6.934.030	6.726.050	7.555.750	7.787.646	7.873.916	8.084.260
Totaal Gebiedsbeheer	2.055.707	1.634.192	1.809.494	1.812.718	1.855.913	1.879.305
Totaal Overhead	75.070	75.776	79.640	82.985	86.719	90.622
Deelnemersbijdragen	4.900.269	5.075.874	5.757.199	5.932.525	5.977.684	6.161.082
Baten uit gewone bedrijfsvoering	7.031.046	6.785.842	7.646.333	7.828.228	7.920.316	8.131.008
Kredieten	-64.368	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-32.648	-59.792	-90.584	-40.582	-46.401	-46.748
Toevoeging reserves	300.301	293.042	175.000	125.000	125.000	125.000
Vrijval reserves	372.304	233.250	84.416	84.418	78.599	78.252
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-72.003	59.792	90.584	40.582	46.401	46.748
Gerealiseerd resultaat	-104.651	0	0	0	0	0

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 "Uitgangspunten".

Overzicht incidentele baten en lasten en toelichting

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de notitie incidentele baten en lasten van de Commissie BBV is het verplicht een overzicht op te nemen van de incidentele baten en lasten in de begroting, inclusief een toelichting op de belangrijkste posten hieruit.

Tabel 17: Incidentele baten en lasten

Omschrijving	Jaar-rekening 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal lasten exclusief mutaties reserves	7.100.011	6.726.050	7.555.750	7.787.646	7.873.916	8.084.260
Totaal incidentele lasten exclusief mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten exclusief mutaties reserves	7.100.011	6.726.050	7.555.750	7.787.646	7.873.916	8.084.260
Totaal baten exclusief mutaties reserves	7.132.658	6.785.842	7.646.333	7.828.228	7.920.316	8.131.008
Totaal incidentele baten exclusief mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal structurele baten exclusief mutaties reserves	7.132.658	6.785.842	7.646.333	7.828.228	7.920.316	8.131.008
Totaal stortingen in reserves	300.301	293.042	175.000	125.000	125.000	125.000
Totaal incidentele stortingen in reserves	300.301	293.042	175.000	125.000	125.000	125.000
Totaal structurele stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen uit reserves	372.304	233.250	84.416	84.418	78.599	78.252
Totaal incidentele onttrekkingen uit reserves	340.554	202.229	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal structurele onttrekkingen uit reserves	31.750	31.021	34.416	34.418	28.599	28.252

Onderstaand zijn de belangrijkste incidentele baten, lasten en reservemutaties toegelicht:

- **Reserve Ontwikkelplan komende jaren:** Storting à €125.000 per jaar ten behoeve van de ontwikkeling van diverse gebieden.

- **Reserve Inrichting 't Waal/Honswijkerplas:** Onttrekking à €50.000 per jaar ten behoeve van beheer en onderhoud van het gebied.
- **Reserve Inrichting 't Waal/Honswijkerplas:** In 2027 verwachten we een toevoeging te doen à €50.000. Dit betreft de opbrengst van de zandsuppletie in de Honswijkerplas. Na 2027 is dit niet meer aan de orde, omdat dan de overeenkomst met de ontwikkelaar is afgelopen.
- **Overig:** De overige (structurele) onttrekkingen hebben betrekking op jaarlijkse afschrijvingen.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo

Om inzicht te bieden in het structureel begrotingssaldo is onderstaand opgenomen wat het effect is van de incidentele baten en lasten op de begroting 2027-2030. Dit model is gebaseerd op het modeloverzicht zoals geadviseerd door de Commissie BBV in de notitie incidentele baten en lasten.

Tabel 18: Structureel begrotingssaldo

Omschrijving	Jaarrekening 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo van baten en lasten	32.648	59.792	90.584	40.582	46.401	46.748
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	72.003	-59.792	-90.584	-40.582	-46.401	-46.748
Begrotingssaldo na bestemming	104.651	0	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	40.253	-90.813	-125.000	-75.000	-75.000	-75.000
Structureel begrotingssaldo (positief = overschot)	64.398	90.813	125.000	75.000	75.000	75.000

Uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting. Er worden geen financiële gevolgen verwacht als gevolg van nieuw beleid.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar

Tabel 19: Geprognosticeerde balanspositie

Omschrijving	Jaarrekening 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vaste activa	6.452.476	9.538.847	10.102.334	10.021.288	9.844.142	9.903.693
Vlottende activa	4.262.522	3.420.000	4.420.000	4.220.000	4.120.000	4.120.000
Totaal activa	10.714.998	12.958.847	14.522.334	14.241.288	13.964.142	14.023.693
Eigen vermogen (incl. resultaat)	3.927.556	3.858.539	3.884.919	3.925.501	3.971.901	4.018.648
Voorzieningen	1.912.172	678.276	1.680.450	1.718.190	1.591.225	1.645.310
Vaste schulden	2.679.651	5.888.828	8.296.398	7.991.414	7.625.341	7.640.042
Vlottende passiva	2.195.618	2.533.204	660.567	606.183	775.675	719.693
Totaal passiva	10.714.998	12.958.847	14.522.334	14.241.288	13.964.142	14.023.693

EMU saldo

Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder de grens van € 20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Meerjaren investeringsbegroting

In de begroting is tevens een meerjarige investeringsbegroting opgenomen. Deze begroting is gebaseerd op de netto investering (investering -/- eventueel van derden ontvangen specifieke bijdrage/subsidie). Op investeringen wordt afgeschreven vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikname van het activum.

Uit het volgende overzicht blijkt de opgave voor het Recreatieschap op het gebied van vervangingsinvesteringen. Hierin is nog geen rekening gehouden met de te vervangen oeverbeschoeiingen bij de Vinkeveense Plassen die niet gefinancierd kunnen worden vanuit het bestaande projectbudget. Naar verwachting kunnen die werkzaamheden in 2030 starten. Omdat nog geen besluit is genomen over de wijze van financiering, bijvoorbeeld via de investeringsbegroting van het Recreatieschap of via projectfinanciering door de deelnemende gemeenten, en eventuele kapitaallasten buiten de scope van de meerjarenbegroting vallen, zijn deze meters oeverbeschoeiing voor nu niet opgenomen in deze meerjarenraming.

Vervangingsinvesteringen 2027-2030

Tabel 20: Overzicht vervangingsinvesteringen per levensduur

	Afschrijvings- termijn in jaren	Vervangingsinvesteringen			
		2027	2028	2029	2030
<u>SGL-A</u>					
Investeringen >40 jaar	>40	141.491	141.491	193.100	488.554
Investeringen 30 jaar	30				
Investeringen 20 jaar	20		198.605		47.343
Investeringen 15 jaar	15	590	590	590	
Investeringen 10 jaar	10	3.773	3.773	3.773	
Investeringen 8 jaar	8	271.519	36.556	185.686	
Investeringen 5 jaar	5				
Totaal SGL-A		417.373	381.015	383.149	535.898
<u>SGL-B</u>					
Investeringen >40 jaar	>40	78.026			52.320
Investeringen 30 jaar	30				
Investeringen 20 jaar	20				
Investeringen 15 jaar	15				
Investeringen 10 jaar	10				
Investeringen 8 jaar	8				
Investeringen 5 jaar	5				
Totaal SGL-B		78.026	-	-	52.320
Totaal SGL		495.399	381.015	383.149	588.218

Stand en verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves

Reserves zijn middelen die onder het eigen vermogen vallen en waarvan het algemeen bestuur over de inzet kan besluiten. Onderstaand is per reserve het verloop gedurende de begrotingsperiode weergegeven.

Tabel 21: Reserves

Reserve	Stand per 31-12- 2024	Toe- voegingen 2025	Ont- trekkingen 2025	Stand per 31-12- 2025	Toe- voegingen 2026	Ont- trekkingen 2026	Stand per 31-12- 2026	Toe- voegingen 2027	Ont- trekkingen 2027	Stand per 31-12- 2027
Algemene reserve SGL-A	899.735	222.926		1.122.661	41.677		1.164.338			1.164.338
Reserve natuurontwikkeling fietspaden	45.378			45.378			45.378			45.378
Reserve inrichting 't Waal / Honswijkerplas	971.395	64.256	64.307	971.344		50.000	921.344	50.000	50.000	921.344
Herplantfonds Nedereindseplas	11.171			11.171			11.171			11.171
Reserve fietspad Nieuw Wulven	23.270		5.817	17.453		5.817	11.636		5.817	5.819
Calamiteiten fonds	48.900			48.900			48.900			48.900
Reserve ontwikkelplan MVP	489.241		38.311	450.929		14.804	436.125		14.804	421.321
Reserve ontwikkelplan komende jaren	412.689	125.000	40.659	497.030	125.000	20.000	602.030	125.000	729	726.301
Reserve boomveiligheid	16.000			16.000			16.000			16.000
Reserve Heemstede Noord	84.849		6.600	78.249			78.249			78.249
Strategische keuzes reserve	4.500			4.500			4.500			4.500
Bestemmingsreserve inspecties	288.110	38.580	106.977	219.713	105.580	112.311	212.982			212.982
Bestemmingsreserve Transitiekosten	11.111			11.111			11.111			11.111
Bestemmingsreserve Haarrijnseplas	0	49.322	49.322	0			0			0
Bestemmingsreserves SGL-A	2.406.614	277.158	311.994	2.371.778	230.580	202.932	2.399.426	175.000	71.350	2.503.076
Algemene reserve SGL-B	81.429	68.908		150.337	62.974		213.311			213.311
Reserve Duiken	11.029			11.029		11.029	0			0
Reserve Legakkers beschoeiingen	62.053		10.400	51.653		10.400	41.253		10.400	30.853
Reserve uitvoeringsprogramma VVP	19.844			19.844			19.844			19.844
Reserve gevolgen verkoop legakkers	33.247			33.247			33.247			33.247
Bestemmingsreserve inspecties	33.233	4.767	38.000	0	8.889	8.889	0			0
Bestemmingsreserve transitiekosten	6.570			6.570			6.570			6.570
Bestemmingsreserve Investeringsen	0	67.697	11.910	55.787			55.787		2.667	53.120
Bestemmingsreserves SGL-B	165.975	72.464	60.310	178.129	8.889	30.318	156.700	0	13.067	143.633
Gerealiseerd resultaat SGL-A	272.248		272.248	41.677		41.677	0			0
Gerealiseerd resultaat SGL-B	68.908		68.908	62.974		62.974	0			0
TOTAAL RESERVES	3.894.908	641.456	713.460	3.927.556	344.120	337.900	3.933.775	175.000	84.417	4.024.358

Tabel 22: Reserves (vervolg)

Reserve	Stand per 31-12-2027	Toe- voegingen 2028	Ont- trekkingen 2028	Stand per 31-12-2028	Toe- voegingen 2029	Ont- trekkingen 2029	Stand per 31-12- 2029	Toe- voegingen 2030	Ont- trekkingen 2030	Stand per 31-12- 2030
Algemene reserve SGL-A	1.164.338			1.164.338			1.164.338			1.164.338
Reserve natuurontwikkeling fietspaden	45.378			45.378			45.378			45.378
Reserve inrichting 't Waal / Honswijkerplas	921.344		50.000	871.344		50.000	821.344		50.000	771.344
Herplantfonds Nedereindseplas	11.171			11.171			11.171			11.171
Reserve fietspad Nieuw Wulven	5.819		5.819	0			0			0
Calamiteiten fonds	48.900			48.900			48.900			48.900
Reserve ontwikkelplan MVP	421.321		14.804	406.517		14.804	391.713		14.804	376.909
Reserve ontwikkelplan komende jaren	726.301	125.000	729	850.573	125.000	729	974.844	125.000	729	1.099.115
Reserve boomveiligheid	16.000			16.000			16.000			16.000
Reserve Heemstede Noord	78.249			78.249			78.249			78.249
Strategische keuzes reserve	4.500			4.500			4.500			4.500
Bestemmingsreserve inspecties	212.982			212.982			212.982			212.982
Bestemmingsreserve Transitiekosten	11.111			11.111			11.111			11.111
Bestemmingsreserve Haarrijnseplas	0			0			0			0
Bestemmingsreserves SGL-A	2.503.076	125.000	71.351	2.556.725	125.000	65.533	2.616.192	125.000	65.533	2.675.660
Algemene reserve SGL-B	213.311			213.311			213.311			213.311
Reserve Duiken	0			0			0			0
Reserve Legakkers beschoeiingen	30.853		10.400	20.453		10.400	10.053		10.053	0
Reserve uitvoeringsprogramma VVP	19.844			19.844			19.844			19.844
Reserve gevolgen verkoop legakkers	33.247			33.247			33.247			33.247
Bestemmingsreserve inspecties	0			0			0			0
Bestemmingsreserve transitiekosten	6.570			6.570			6.570			6.570
Bestemmingsreserve Investerings	53.120		2.667	50.453		2.667	47.786		2.667	45.119
Bestemmingsreserves SGL-B	143.633	0	13.067	130.566	0	13.067	117.499	0	12.720	104.780
Gerealiseerd resultaat SGL-A	0			0			0			0
Gerealiseerd resultaat SGL-B	0			0			0			0
TOTAAL RESERVES	4.024.358	125.000	84.418	4.064.940	125.000	78.600	4.111.340	125.000	78.252	4.158.088

Voorzieningen

Voorzieningen zijn middelen die dienen ter dekking van risico's en verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat. Daarnaast kunnen voorzieningen gevormd worden ter egalisatie van lasten (bijvoorbeeld groot onderhoud). Onderstaand is per voorziening het verloop gedurende de begrotingsperiode opgenomen.

Tabel 23: Verloop onderhoudsvoorziening

Stand voorziening	2025	2026	2027	2028	2029*	2030*
<i>Programmagebied SGL-A</i>						
Stand voorziening 1/1	1.263.727	1.549.416	1.074.015	1.361.915	1.394.878	1.341.983
Dotatie	51.263	583.906	559.865	559.865	542.506	542.506
Onttrekking	265.573	1.059.307	271.965	526.902	595.401	499.383
Stand voorziening 31/12	1.549.416	1.074.015	1.361.915	1.394.878	1.341.983	1.385.107
<i>Programmagebied SGL-B</i>						
Stand voorziening 1/1	381.241	362.756	309.350	454.877	595.998	775.574
Dotatie	69.193	73.879	246.425	246.425	246.425	246.425
Onttrekking	87.678	127.285	100.898	105.305	66.849	82.554
Stand voorziening 31/12	362.756	309.350	454.877	595.998	775.574	939.445
Totaal stand per 31/12	1.912.172	1.383.365	1.816.793	1.990.876	2.117.557	2.324.552

* In deze jaren is rekening gehouden met een lagere beheerlast als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap

Baten en lasten per taakveld

Tabel 24: Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
0.1 Bestuur	308.881	136.863	190.891
0.4 Overhead	2.667.877	2.407.097	2.530.650
0.5 Treasury	44.107	135.852	237.307
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	536.245	667.734	776.558
3.4 Economische promotie	187.454	198.986	198.190
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.355.447	3.179.518	3.622.154
Totaal van de lasten	7.100.011	6.726.050	7.555.750
0.1 Bestuur	72.141	75.776	79.640
0.5 Treasury	89.716	70.000	60.000
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
3.4 Economische promotie	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.970.801	6.640.066	7.506.693
Totaal van de baten	7.132.658	6.785.842	7.646.333
Saldo van baten en lasten	32.648	59.792	90.584
0.10 Mutaties reserves (stortingen)	300.301	293.042	175.000
0.10 Mutaties reserves (onttrekkingen)	372.304	233.250	84.416
Totaal mutaties reserves	72.003	-59.792	-90.584
Gerealiseerd resultaat	104.651	0	0

Bijlage I - Baten en lasten per programmagebied

Programmagebied SGL-A

Tabel 25: Baten en lasten SGL-A

Programma instandhoudingsgebieden	LASTEN						BATEN					
	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeel	1.498.386	1.420.780	1.482.056	1.537.252	1.545.094	1.605.838	0	0	0	0	0	0
Materieel	3.024.579	2.859.951	2.936.271	3.014.166	3.035.911	3.081.629	1.901.311	1.488.040	1.659.563	1.659.488	1.699.375	1.719.381
Totaal Gebiedsbeheer	4.522.966	4.280.731	4.418.327	4.551.418	4.581.005	4.687.468	1.901.311	1.488.040	1.659.563	1.659.488	1.699.375	1.719.381
Personeel	249.279	310.657	321.496	334.999	335.090	350.169	0	0	0	0	0	0
Totaal Plannen maken	249.279	310.657	321.496	334.999	335.090	350.169	0	0	0	0	0	0
Personeel	140.304	144.273	150.178	156.486	156.528	163.572	0	0	0	0	0	0
Materieel	134.201	61.179	95.907	99.155	102.661	106.304	49.510	49.974	52.523	54.729	57.191	59.765
Totaal Bestuurlijke diensten	274.505	205.452	246.085	255.640	259.190	269.876	49.510	49.974	52.523	54.729	57.191	59.765
Personeel	346.771	367.862	375.547	391.320	391.427	409.041	0	0	0	0	0	0
Materieel	82.332	33.350	37.876	38.785	39.697	40.629	0	0	0	0	0	0
Totaal Financiële diensten	429.103	401.212	413.423	430.105	431.124	449.671	0	0	0	0	0	0
Personeel	9.486	21.895	23.011	23.978	23.984	25.064	0	0	0	0	0	0
Totaal Juridische diensten	9.486	21.895	23.011	23.978	23.984	25.064	0	0	0	0	0	0
Deelnemersbijdrage Gemeenten+Provincie							873.471	919.852	942.849	972.926	1.015.892	1.049.281
Provincie Utrecht							45.291	47.696	47.057	48.558	50.702	52.368
Gemeente De Bilt							66.949	70.504	72.546	74.860	78.166	80.735
Gemeente Lopik							161.190	169.750	163.419	168.632	0	0
Gemeente IJsselstein							232.302	244.637	249.718	257.684	269.064	277.907
Gemeente Houten							242.730	255.619	264.576	273.015	285.072	294.442
Gemeente Woerden							193.126	203.381	206.363	212.946	222.350	229.658
Gemeente Stichtse Vecht							291.522	307.001	327.376	337.820	352.738	364.332
Gemeente Nieuwegein							1.426.688	1.502.445	1.540.005	1.589.131	1.659.310	1.713.845
Gemeente Utrecht							3.533.269	3.720.885	3.813.908	3.935.571	3.933.295	4.062.569
Totaal Algemene middelen	0	0	0	0	0	0	5.484.089	5.258.899	5.525.993	5.649.788	5.689.861	5.841.714
Saldo gewone bedrijfsvoering	5.485.338	5.219.946	5.422.343	5.596.139	5.630.394	5.782.247	92.642	0	0	0	0	0
Totaal Kredieten	133.875	0	0	0	0	0	5.576.731	5.258.899	5.525.993	5.649.788	5.689.861	5.841.714
Saldo van baten en lasten	5.619.212	5.219.946	5.422.343	5.596.139	5.630.394	5.782.247	311.994	202.932	71.350	71.352	65.533	65.533
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	227.836	241.885	175.000	125.000	125.000	125.000	5.888.725	5.461.831	5.597.343	5.721.139	5.755.394	5.907.247
Gerealiseerd resultaat	5.847.048	5.461.831	5.597.343	5.721.139	5.755.394	5.907.247						

Programmagebied SGL-A (vervolg)

Tabel 26: Baten en lasten SGL-A (vervolg)

Programma instandhoudingsgebieden	SALDO					
	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeel	-1.498.386	-1.420.780	-1.482.056	-1.537.252	-1.545.094	-1.605.838
Materieel	-1.123.269	-1.371.912	-1.276.708	-1.354.678	-1.336.536	-1.362.249
Totaal Gebiedsbeheer	-2.621.655	-2.792.691	-2.758.765	-2.891.930	-2.881.631	-2.968.087
Personeel	-249.279	-310.657	-321.496	-334.999	-335.090	-350.169
Totaal Plannen maken	-249.279	-310.657	-321.496	-334.999	-335.090	-350.169
Personeel	-140.304	-144.273	-150.178	-156.486	-156.528	-163.572
Materieel	-84.691	-11.205	-43.385	-44.426	-45.470	-46.538
Totaal Bestuurlijke diensten	-224.995	-155.478	-193.563	-200.912	-201.998	-210.111
Personeel	-346.771	-367.862	-375.547	-391.320	-391.427	-409.041
Materieel	-82.332	-33.350	-37.876	-38.785	-39.697	-40.629
Totaal Financiële diensten	-429.103	-401.212	-413.423	-430.105	-431.124	-449.671
Personeel	-9.486	-21.895	-23.011	-23.978	-23.984	-25.064
Totaal Juridische diensten	-9.486	-21.895	-23.011	-23.978	-23.984	-25.064
Deelnemersbijdrage Gemeenten+Provincie						
Provincie Utrecht	873.471	919.852	942.849	972.926	1.015.892	1.049.281
Gemeente De Bilt	45.291	47.696	47.057	48.558	50.702	52.368
Gemeente Lopik	66.949	70.504	72.546	74.860	78.166	80.735
Gemeente IJsselstein	161.190	169.750	163.419	168.632	0	0
Gemeente Houten	232.302	244.637	249.718	257.684	269.064	277.907
Gemeente Woerden	242.730	255.619	264.576	273.015	285.072	294.442
Gemeente Stichtse Vecht	193.126	203.381	206.363	212.946	222.350	229.658
Gemeente Nieuwegein	291.522	307.001	327.376	337.820	352.738	364.332
Gemeente Utrecht	1.426.688	1.502.445	1.540.005	1.589.131	1.659.310	1.713.845
Totaal Algemene middelen	3.533.269	3.720.885	3.813.908	3.935.571	3.933.295	4.062.569
Saldo gewone bedrijfsvoering	-1.248	38.953	103.650	53.648	59.467	59.467
Totaal Kredieten	-41.232	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-42.481	38.953	103.650	53.648	59.467	59.467
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	84.157	-38.953	-103.650	-53.648	-59.467	-59.467
Gerealiseerd resultaat	41.677	0	0	0	0	0

De begroting voor 2027 van programmagebied SGL-A sluit met een nihil resultaat. Dit is bewerkstelligd door het opvoeren van een taakstelling. Hier zal op een later moment nog invulling aan worden gegeven. Extra middelen zijn nodig om de stijgende lasten op te kunnen vangen. Vooral de uitbreiding van de onderhoudswerkzaamheden in het Nedereindse Park, zoals vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 3 oktober 2025, hebben een aanzienlijke impact op de beheerlasten. Ten opzichte van de Begroting 2026 is het beheerbudget voor dit gebied opgehoogd met €59.000.

Daarnaast stijgen de afschrijvingslasten als gevolg van investeringen in 2026. Grote investeringsprojecten zijn onder andere het vervangen van de oeverbeschoeiing bij de Maarsseveense Plassen en het vervangen van een aantal bruggen. Om te zorgen dat deze vaste activa gedekt worden met vaste geldmiddelen ten einde liquiditeitsrisico's te mitigeren, zal lang vreemd vermogen worden aangetrokken in de vorm van een langlopende geldlening. Deze financieringsstroom brengt rentelasten met zich mee die door de begroting lopen.

Ten opzichte van vorig jaar zijn nu ook de kosten voor de bestuurssecretaris begroot en zijn de mutaties in de reserves bijgesteld. De deelnemersbijdragen zijn voor 2027 geïndexeerd met een percentage van 2,5% en tonen het volgende meerjarig verloop.

Tabel 27: Deelnemersbijdragen SGL-A

	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Provincie Utrecht	873.471	919.852	942.849	972.926	1.015.892	1.049.281
Gemeente De Bilt	45.291	47.696	47.057	48.558	50.702	52.368
Gemeente Lopik	66.949	70.504	72.546	74.860	78.166	80.735
Gemeente IJsselstein	161.190	169.750	163.419	168.632	0	0
Gemeente Houten	232.302	244.637	249.718	257.684	269.064	277.907
Gemeente Woerden	242.730	255.619	264.576	273.015	285.072	294.442
Gemeente Stichtse Vecht	193.126	203.381	206.363	212.946	222.350	229.658
Gemeente Nieuwegein	291.522	307.001	327.376	337.820	352.738	364.332
Gemeente Utrecht	1.426.688	1.502.445	1.540.005	1.589.131	1.659.310	1.713.845
Totaal Programmagebied A	3.533.269	3.720.885	3.813.908	3.935.571	3.933.295	4.062.569

Hierin is de voorgenomen uittreding uit de gemeenschappelijke regeling door Gemeente IJsselstein per 2029 verwerkt. Hoewel de deelnemersbijdrage van IJsselstein wegvalt, zullen ook bepaalde lasten van beheer en onderhoud en overhead afnemen. We verwachten dat de uiteindelijke impact van een uittreding op de begroting zal uitkomen rond de €44.000 nadelig. Dit bedrag is opgenomen in de aanvullende deelnemersbijdragen voor 2029 en 2030 en naar rato verdeeld over de resterende deelnemers. Er zal nog worden gezocht naar maatregelen om de impact voor de resterende deelnemers weg te nemen.

Taakstelling

Onder aan de streep resteerde voor programmagebied SGL-A een begrotingstekort van €259.949 voor 2027. Belangrijk om hierbij op te merken is dat hierin de tekorten van 2026 (gedeeltelijk) doorwerken. In de Begroting 2026 was een taakstelling opgenomen van €219.000. Hoewel werk is gemaakt van het uitwerken van verschillende opties om op korte termijn, alsook de lange termijn, de lasten voor het Recreatieschap structureel te verlagen, dan wel de baten te verhogen, is het tekort voor 2026 deels ingevuld met incidentele middelen door de toevoeging aan de reserves te verlagen. Het BBV schrijft echter voor dat de meerjarenbegroting structureel in evenwicht dient te zijn.

Ondanks dat het bestuur het merendeel van de in het begrotingsproces van 2026 voorgelegde maatregelen om op korte termijn de lasten te verlagen, dan wel de baten te verhogen, heeft afgewezen, is het tekort voor 2027 voorlopig gedicht met een taakstellende bezuiniging van €260.000. Hier zal op een later moment invulling aan gegeven worden. Reden is dat een structurele verhoging van de deelnemersbijdragen, ten einde te voorkomen dat het begrotingstekort structureel opdoemt, in het voorproces van de begroting geen unanieme steun kreeg van het zittende algemeen bestuur.

Programmagebied SGL-B

Tabel 28: Baten en lasten SGL-B

Programma instandhoudingsgebieden	LASTEN					
	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeel	672.750	438.722	585.676	607.451	631.334	656.210
Materieel	404.460	654.305	1.121.178	1.140.131	1.148.951	1.162.401
Totaal Gebiedsbeheer	1.077.210	1.093.028	1.706.854	1.747.582	1.780.285	1.818.611
Personeel	130.350	162.573	171.142	178.330	186.355	194.741
Totaal Plannen maken	130.350	162.573	171.142	178.330	186.355	194.741
Personeel	65.052	48.472	55.290	57.613	60.205	62.914
Materieel	56.842	30.247	43.472	45.004	46.669	48.400
Totaal Bestuurlijke diensten	121.894	78.719	98.763	102.616	106.874	111.315
Personeel	86.845	147.690	131.298	136.813	142.969	149.403
Materieel	27.494	12.187	13.837	14.169	14.502	14.843
Totaal Financiële diensten	114.339	159.877	145.135	150.982	157.471	164.246
Personeel	4.900	11.906	11.514	11.997	12.537	13.101
Materieel	0	0	0	0	0	0
Totaal Juridische diensten	4.900	11.906	11.514	11.997	12.537	13.101
Deelnemersbijdrage Gemeenten+Provincie Gemeente Amsterdam Gemeente Ronde Venen Provincie Utrecht						
Totaal Algemene middelen	0	0	0	0	0	0
Saldo gewone bedrijfsvoering	1.448.693	1.506.104	2.133.407	2.191.507	2.243.522	2.302.013
Totaal Kredieten	32.106	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	1.480.798	1.506.104	2.133.407	2.191.507	2.243.522	2.302.013
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	72.465	51.157	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.553.263	1.557.261	2.133.407	2.191.507	2.243.522	2.302.013

Jaar-rekening 2025	BATEN				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0	0	0	0	0	0
154.397	146.152	149.931	153.230	156.538	159.924
154.397	146.152	149.931	153.230	156.538	159.924
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
25.560	25.802	27.117	28.256	29.528	30.857
25.560	25.802	27.117	28.256	29.528	30.857
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
691.142	685.070	982.510	1.009.641	1.033.624	1.060.988
675.858	669.919	960.782	987.313	1.010.765	1.037.525
1.367.000	1.354.989	1.943.292	1.996.954	2.044.389	2.098.513
1.546.957	1.526.943	2.120.341	2.178.440	2.230.455	2.289.294
8.970	0	0	0	0	0
1.555.927	1.526.943	2.120.341	2.178.440	2.230.455	2.289.294
60.310	30.318	13.067	13.067	13.067	12.720
1.616.237	1.557.261	2.133.407	2.191.507	2.243.522	2.302.013

Programmagebied SGL-B (vervolg)

Tabel 29: Baten en lasten SGL-B (vervolg)

Programma instandhoudingsgebieden	SALDO					
	Jaar-rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeel	-672.750	-438.722	-585.676	-607.451	-631.334	-656.210
Materieel	-250.064	-508.153	-971.247	-986.900	-992.413	-1.002.477
Totaal Gebiedsbeheer	-922.813	-946.875	-1.556.922	-1.594.351	-1.623.746	-1.658.687
Personeel	-130.350	-162.573	-171.142	-178.330	-186.355	-194.741
Totaal Plannen maken	-130.350	-162.573	-171.142	-178.330	-186.355	-194.741
Personeel	-65.052	-48.472	-55.290	-57.613	-60.205	-62.914
Materieel	-31.282	-4.445	-16.355	-16.747	-17.141	-17.544
Totaal Bestuurlijke diensten	-96.334	-52.918	-71.645	-74.360	-77.346	-80.458
Personeel	-86.845	-147.690	-131.298	-136.813	-142.969	-149.403
Materieel	-27.494	-12.187	-13.837	-14.169	-14.502	-14.843
Totaal Financiële diensten	-114.339	-159.877	-145.135	-150.982	-157.471	-164.246
Personeel	-4.900	-11.906	-11.514	-11.997	-12.537	-13.101
Materieel	0	0	0	0	0	0
Totaal Juridische diensten	-4.900	-11.906	-11.514	-11.997	-12.537	-13.101
Deelnemersbijdrage Gemeenten+Provincie	0	0	0	0	0	0
Gemeente Amsterdam	691.142	685.070	982.510	1.009.641	1.033.624	1.060.988
Gemeente Ronde Venen	675.858	669.919	960.782	987.313	1.010.765	1.037.525
Provincie Utrecht						
Totaal Algemene middelen	1.367.000	1.354.989	1.943.292	1.996.954	2.044.389	2.098.513
Saldo gewone bedrijfsvoering	98.264	20.839	-13.067	-13.067	-13.067	-12.720
Totaal Kredieten	-23.136	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	75.128	20.839	-13.067	-13.067	-13.067	-12.720
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-12.155	-20.839	13.067	13.067	13.067	12.720
Gerealiseerd resultaat	62.974	0	0	0	0	0

De begroting voor 2027 van programmagebied SGL-B sluit met een nihil resultaat. Dit is bewerkstelligd door het opvoeren van een (structurele) aanvullende deelnemersbijdrage. Deze extra middelen zijn nodig om de stijgende lasten op te kunnen vangen. Vooral van invloed zijn de toenemende rentelasten als gevolg van het aantrekken van vreemd vermogen in de vorm van langlopende geldleningen. Deze zijn nodig om investeringen te kunnen financieren en om de financiële balans in evenwicht te brengen. Daarbij is het belangrijk om vaste activa te dekken met vaste geldmiddelen, zodat het risico op liquiditeitsproblemen wordt gemitigeerd. Dit brengt uiteraard rentelasten met zich mee die door de begroting lopen. Voornaamste investeringen zijn de vervanging van de toiletgebouwen op de zandeilanden in 2026, het vervangen van de steigers bij Eiland 3 en de renovatie van de brug bij Eiland 2. Deze investeringen leiden ook tot hogere afschrijvingslasten, omdat financiering vanuit reserves niet beschikbaar is.

Ten opzichte van vorig jaar voorzien we daarnaast lagere rentebaten als gevolg van uitgaven voor het project oeverbeschoeiingen, zijn de kosten voor de bestuurssecretaris nu wel opgenomen in de begroting, en is de bijdrage voor de verkeersregelaars bij de boothelling op Eiland 4 begroot. Ten opzichte van 2026 is, op verzoek van het algemeen bestuur, ook een extra BOA voor de Vinkeveense Plassen opgenomen in de begroting. Tot slot neemt de dotatie aan de voorziening groot onderhoud toe doordat een aantal bruggen op de meerjarenplanning nu binnen de scope van 20 jaar verschijnen.

Extra deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen zijn in beginsel geïndexeerd met een percentage van 2,5%. De toename van de deelnemersbijdragen loopt echter uit de pas met de gestegen lasten. Onder aan de streep resteerde voor programmagebied SGL-B een begrotingstekort van €419.568 voor 2027. Belangrijk om hierbij op te merken is dat hierin de tekorten van 2026 doorwerken. In de Begroting 2026 was een taakstelling opgenomen van €112.500. Hoewel werk is gemaakt van het uitwerken van verschillende opties om op

korte termijn, alsook de lange termijn, de lasten voor het Recreatieschap structureel te verlagen, dan wel de baten te verhogen, is het tekort voor 2026 hoofdzakelijk ingevuld met een eenmalige extra deelnemersbijdrage van €102.500.

Omdat het BBV voorschrijft dat de meerjarenbegroting structureel in evenwicht dient te zijn, en omdat de eerder voorgestelde maatregelen veelal niet konden rekenen op voldoende steun vanuit het algemeen bestuur, is besloten de deelnemersbijdragen per 2027 structureel te verhogen. Belangrijk is het structurele karakter van de verhoging, omdat dezelfde tekorten zich in opvolgende jaren anders opnieuw zullen tonen.

Daarnaast onderschrijven de deelnemers het belang van een betrouwbare methodiek voor het bepalen van de beheerlasten. Om voor 2026 tot een sluitende begroting te komen, zijn binnen de Meerjarenplanning Groot Onderhoud (MJP GO) verschillende aanpassingen doorgevoerd om de dotatie aan de voorziening groot onderhoud te verlagen. Deze maatregelen verlaagden weliswaar de begrotingsdruk, maar gingen ten koste van een duurzaam, efficiënt en planmatig beheer. In de begroting 2027 van SGL-B worden een aantal van deze maatregelen teruggedraaid om de aansluiting op het Terrein Beheer Model te herstellen en uitvoerings-, kwaliteits- en financiële risico's te verminderen. Hiervoor wordt de deelnemersbijdrage verder opgehoogd met €135.000. Omdat hiermee meer onderhoudswerken worden gefinancierd vanuit de voorziening groot onderhoud, en het aantal investeringen, waaruit afschrijvings- en rentelasten voortkomen, afnemen, zal dit bedrag in opvolgende jaren iets afnemen.

De noodzaak van deze structurele extra middelen is in een eerder stadium al kenbaar gemaakt richting het algemeen bestuur van het Recreatieschap en richting de deelnemers van programmagebied SGL-B. Als in toekomstige jaren een structurele lastenverlaging kan worden gerealiseerd, of mogelijkheden worden gevonden tot batenverhoging, zal op dat moment worden getoetst of verlaging van de deelnemersbijdrage reëel is.

Voor een specificatie van de stijging van de bijdragen in 2027 ten opzichte van 2026 verwijzen we naar sectie [3.4 Algemene Dekkingsmiddelen](#). Om de tekorten die worden verwacht in de begrotingsperiode 2027 t/m 2030 op te kunnen vangen, zullen de bijdragen per deelnemer zich als volgt ontwikkelen.

Tabel 30: Deelnemersbijdragen SGL-B

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Gemeente De Ronde Venen	691.142	685.070	982.510	1.009.641	1.033.624	1.060.988
Provincie Utrecht	675.858	669.919	960.782	987.313	1.010.765	1.037.525
Totaal Programmagebied B	1.367.000	1.354.989	1.943.292	1.996.954	2.044.389	2.098.513

Bijlage II - 4-jarig Uitvoeringsplan 2027-2030

1. Inleiding

Artikel 17 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden stelt dat het algemeen bestuur van het Recreatieschap niet eerder dan 6 maanden en niet later dan 9 maanden na aantreding na de gemeenteraadsverkiezingen een vierjaarlijks uitvoeringsplan dient vast te stellen. Dit uitvoeringsplan bevat de inhoudelijke en financiële kaders van de opdracht tot taakvoering bedoeld in Artikel 4 lid 1 onder a en b, alsook de prestatie-indicatoren en kwaliteitseisen.

- a. Het aanleggen en exploiteren van recreatieve voorzieningen en het uitvoeren van andere werken verband houdend met deze taak;
- b. De instandhouding en verbeteren van het bestaande natuur- en landschapsschoon voor zover samenhangend met de recreatiekwaliteit.

Het algemeen bestuur kan voor de uitvoering van deze taken één of meerdere uitvoeringsorganisatie(s) aanwijzen conform Artikel 7 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling. Voor de periode 2023 t/m 2028 is Staatsbosbeheer de uitvoeringsorganisatie.

Artikel 19 van de gemeenschappelijke regeling schrijft daarnaast voor dat ook een vierjarig financieel perspectief moet worden vastgesteld. Hierin worden de hoofdlijnen van het financiële beleid en de hoogte van de financiële bijdrage van de deelnemers voor de komende vier jaar uitgewerkt. Dit vierjarig financieel perspectief vormt het richtinggevend kader voor het opstellen van de begrotingen in de betreffende jaren.

Het dagelijks bestuur zendt een ontwerp van het vierjarig uitvoeringsplan en het vierjarig financieel perspectief voor zienswijzen aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten. Zij kunnen hun zienswijze binnen twaalf weken na de datum van ontvangst van het ontwerp van de stukken ter kennis brengen aan het dagelijks bestuur. De zienswijzen kunnen aanleiding zijn om de stukken aan te passen. Vervolgens zullen het vierjarig uitvoeringsplan en het vierjarig financieel perspectief worden vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Stichtse Groenlanden.

Het vierjarig financieel perspectief is in dit stuk geïntegreerd in het vierjarig uitvoeringsplan, wat weer onderdeel is van de Begroting 2027. Het stuk zal als één geheel ter zienswijze worden aangeboden aan de deelnemers.

2. Gebiedsbeheer

2.1 Uitvoeren terreinbeheer

Beoogd wordt dat de kwaliteit en de veiligheid in de gebieden gewaarborgd kan worden en er inzicht is in de noodzakelijke investeringen op de langere termijn. Het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP), dat is opgesteld aan de hand van het Terrein Beheer Model (TBM) en vastgesteld door het Algemeen Bestuur in oktober 2025, wordt actueel gehouden door regelmatige inspecties in de verschillende gebieden.

Kern van het TBM zijn de doeltypes, waarmee de inrichting van een gebied kan worden vertaald naar doelen, maatregelen en beheerbudgetten. Aan ieder doeltipe is een standaard maatregelenpakket gekoppeld op basis van normprijzen. Door systematische visuele en technische inspecties uit te voeren blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden. Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein gewaarborgd is;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel blijven;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd is;

- er invulling gegeven wordt aan de aantoonbaarheid van de staat van het onderhoud (juridische aansprakelijkheid).

2.1.1 Regulier Onderhoud

De reguliere onderhoudsbestekken zijn per 2026 opnieuw opgezet aan de hand TBM. Hiermee is een completer beeld geschetst van het benodigde dagelijkse onderhoud in de terreinen, zodat het risico op onverwachte kosten wordt gemitigeerd en prijzen marktconform zijn. De bestekken bestaan uit meerdere gebieden die zijn samengevoegd:

- Terreinen Noord;
- Terreinen West: Grutto, Hampoort en Strijkviertel;
- Terreinen West: Nedereindse Park;
- Fietspaden;
- Gebieden langs de Lek.

Daarnaast is er budget voor werkzaamheden die niet binnen de bestekken vallen. Denk hierbij aan werkzaamheden aan het Strandbad Maarsseveense Plassen of snoeiwerkzaamheden op de kleinere percelen.

Het TBM berekent de totale beheerlast van de SGL-gebieden, waarbij ook rekening wordt gehouden met een opslag van 30% voor de dienstverlening van de uitvoeringsorganisatie. In de begroting wordt het totaalbedrag dan ook gesplitst in een materiële en een personele component. Voor de komende vier jaar ziet dit er als volgt uit:

4UP Tabel 1: Regulier onderhoud SGL-A

Regulier Onderhoud SGL-A	2027	2028	2029*	2030*
Materiële lasten	1.305.611	1.336.946	1.362.048	1.394.056
Personele lasten	391.683	401.084	408.614	418.217
Totaal obv TBM	1.697.294	1.738.029	1.770.662	1.812.272

*In deze jaren is rekening gehouden met een lagere beheerlast als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap

4UP Tabel 2: Regulier onderhoud SGL-B

Regulier Onderhoud SGL-B	2027	2028	2029	2030
Materiële lasten	522.761	535.307	547.887	560.762
Personele lasten	156.828	160.592	164.366	168.229
Totaal obv TBM	679.589	695.899	712.253	728.990

2.1.2 Groot Onderhoud

In oktober 2025 heeft het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap ingestemd met het nieuwe Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) 2025. Het nieuwe onderhoudsplan werd opgesteld op basis van het TBM en geeft een vooruitzicht in de onderhoudsopgave in de komende twintig jaar. Het doel van de voorziening is om schommelingen in de kosten van groot onderhoud van de kapitaalgoederen te egaliseren. Dit gebeurt door jaarlijks een gelijkblijvend bedrag in de voorziening te storten en vervolgens de werkelijke uitgaven van het betreffende jaar te onttrekken. Aan de hand van het TBM is berekend wat jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden om te kunnen voldoen aan de onderhoudsopgave die er ligt. Hierbij is rekening gehouden met het saldo van de voorziening dat beschikbaar was uit het oude MJOP. Ten opzichte van het oude MJOP wordt in het MJOP 2025 ook rekening gehouden met de personele inzet door de uitvoeringsorganisatie.

Het verwachte verloop van de voorziening gedurende de begrotingsperiode 2027 t/m 2030 ziet er als volgt uit. Vanzelfsprekend is de werkelijke beginstand van de voorziening per 1 januari 2027 afhankelijk van het verloop in 2026.

4UP Tabel 3: Onderhoudsvoorziening

Stand voorziening	2027	2028	2029*	2030*
<i>Onderhoudsvoorziening SGL-A</i>				
Stand voorziening 1 januari	1.074.015	1.361.915	1.394.878	1.341.983
Dotatie	559.865	559.865	542.506	542.506
Onttrekking	271.965	526.902	595.401	499.383
Stand voorziening 31 december	1.361.915	1.394.878	1.341.983	1.385.107
<i>Onderhoudsvoorziening SGL-B</i>				
Stand voorziening 1 januari	309.350	454.877	595.998	775.574
Dotatie	246.425	246.425	246.425	246.425
Onttrekking	100.898	105.305	66.849	82.554
Stand voorziening 31 december	454.877	595.998	775.574	939.445
Totaal stand per 31 december	1.816.793	1.990.876	2.117.557	2.324.552

* In deze jaren is rekening gehouden met een lagere beheerlast als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap

De jaarlijkse dotatie in de voorziening die benodigd is om alle werken die in de komende twintig jaar gepland staan te kunnen bekostigen, is als volgt berekend.

4UP Tabel 4: Jaarlijkse dotatie onderhoudsvoorziening SGL-A

SGL-A		3,80%	3,30%	3,30%	2,35%	30%	
Categorie	Prijspeil 2023	Prijspeil 2024	Prijspeil 2025	Prijspeil 2026	Prijspeil 2027	Voorber., admin., toezicht (VAT)	Totaal Prijspeil 2027
TBM-overig	28.874	29.971	30.960	31.982	32.734	9.820	42.554
Informatiepanelen	83.297	86.463	89.316	92.263	94.431	28.329	122.761
Speeltoestellen	-	-	-	-	-	-	-
Bos	558.258	579.472	598.594	618.348	632.879	189.864	822.743
Solitair en knotbomen	486.154	504.628	521.281	538.483	551.137	165.341	716.478
Duikers	-	-	-	-	-	-	-
Niet normatieve assets	1.097.967	1.139.689	1.177.299	1.216.150	1.244.730	373.419	1.618.148
Asfalt	1.803.593	1.872.130	1.933.910	1.997.729	2.044.676	613.403	2.658.078
Bagger	583.970	606.161	626.164	646.828	662.028	198.608	860.636
Elementenverharding	77.019	79.946	82.584	85.309	87.314	26.194	113.508
Gras	-	-	-	-	-	-	-
Halfverharding	1.904.549	1.976.922	2.042.160	2.109.551	2.159.126	647.738	2.806.863
Harde oevers	-	-	-	-	-	-	-
Steenbestorting	-	-	-	-	-	-	-
Zwemwater	70.100	72.764	75.165	77.645	79.470	23.841	103.311
Gebouwen	559.666	580.933	600.104	619.908	634.475	190.343	824.818
Bruggen	861.745	894.491	924.010	954.502	976.933	293.080	1.270.012
Vlonders en steigers	211.300	219.329	226.567	234.044	239.544	71.863	311.407
Totaal	8.326.492	8.642.899	8.928.114	9.222.742	9.439.477	2.831.843	12.271.320

Verwachte GO-lasten voor komende 20 jaar (2027-2047)	12.271.320
Verwachte stand voorziening per 01-01-2027	1.074.016
Nog nodig voor komende 20 jaar (2027-2047)	11.197.304

Jaarlijkse dotatie voorziening GO	559.865
--	----------------

De bedragen per categorie met prijspeil 2023 zijn afkomstig uit TBM. Het model wordt ten minste eens per vijf jaar herijkt, zodoende hanteert het nu nog prijspeil 2023. Ten behoeve van het opstellen van de begroting en om voor te sorteren op prijsstijgingen in de markt, worden de bedragen in de begroting wel geïndexeerd. Inclusief een opslag van 30% voor de dienstverlening van de uitvoeringsorganisatie is voor de komende twintig jaar naar verwachting €12.271.320 nodig om het groot onderhoud in de terreinen van SGL-A uit te voeren. Hiervan is per 1 januari 2027 naar verwachting nog €1.074.016 beschikbaar in de voorziening. Dat betekent dat er nog €11.197.304 gespaard moet worden, wat gelijk is aan een bedrag van €559.865 per jaar voor de komende twintig jaar.

4UP Tabel 5: Jaarlijkse dotatie onderhoudsvoorziening SGL-B

SGL-B							
		3,80%	3,30%	3,30%	2,35%	30%	
Categorie	Prijspeil 2023	Prijspeil 2024	Prijspeil 2025	Prijspeil 2026	Prijspeil 2027	Voorber., admin., toezicht (VAT)	Totaal Prijspeil 2027
TBM-overig	4.872	5.057	5.224	5.396	5.523	1.657	7.180
Informatiepanelen	30.852	32.024	33.081	34.173	34.976	10.493	45.469
Speeltoestellen	-	-	-	-	-	-	-
Bos	-	-	-	-	-	-	-
Solitair en knotbomen	49.588	51.472	53.171	54.926	56.216	16.865	73.081
Duikers	-	-	-	-	-	-	-
Niet normatieve assets	394.000	408.972	422.468	436.410	446.665	134.000	580.665
Asfalt	160.215	166.303	171.791	177.460	181.631	54.489	236.120
Bagger	43.444	45.095	46.583	48.120	49.251	14.775	64.026
Elementenverharding	2.409	2.501	2.583	2.668	2.731	819	3.550
Gras	-	-	-	-	-	-	-
Halfverharding	298.691	310.041	320.273	330.842	338.616	101.585	440.201
Harde oevers	-	-	-	-	-	-	-
Steenbestorting	91	94	98	101	103	31	134
Zwemwater	20.288	21.059	21.754	22.472	23.000	6.900	29.900
Gebouwen	125.604	130.377	134.679	139.124	142.393	42.718	185.111
Bruggen	273.730	284.132	293.508	303.194	310.319	93.096	403.415
Vlonders en steigers	309.725	321.495	332.104	343.063	351.125	105.338	456.463
Totaal	1.713.509	1.778.622	1.837.317	1.897.948	1.942.550	582.765	2.525.315
Verwachte GO-lasten voor komende 20 jaar (2027-2047)							2.525.315
Verwachte stand voorziening per 01-01-2027							309.351
Nog nodig voor komende 20 jaar (2027-2047)							2.215.964
Jaarlijkse dotatie voorziening GO							110.798
Terugdraaien administratieve bezuinigingen tbv aansluiting TBM							135.627
Jaarlijkse dotatie voorziening GO							246.425

Inclusief een opslag van 30% voor de dienstverlening van de uitvoeringsorganisatie is voor de komende twintig jaar naar verwachting €2.525.315 nodig om het groot onderhoud in de terreinen van SGL-B uit te voeren. Hiervan is per 1 januari 2027 naar verwachting nog €309.351 beschikbaar in de voorziening. Dat betekent dat er nog €2.215.964 gespaard moet worden, wat gelijk is aan een bedrag van €110.798 per jaar voor de komende twintig jaar.

Daarnaast zullen diverse (administratieve) bezuinigingen, die zijn opgevoerd in de MJP GO om tot een sluitende begroting voor 2026 te komen, worden teruggedraaid. Deze maatregelen verlaagden weliswaar de begrotingsdruk, maar gingen ten koste van een duurzaam, efficiënt en planmatig beheer. Dat betekent dat nu bewerkingpercentages weer worden teruggezet naar de TBM-norm en dat vervangingsonderhoud weer wordt opgenomen binnen de voorziening groot onderhoud, zodat hiervoor wordt gespaard via de begroting. Hiermee wordt de aansluiting op het TBM hersteld en uitvoerings-, kwaliteits- en financiële risico's verminderd. Deze aanpassingen zorgen voor een hogere dotatie aan de

voorziening groot onderhoud van zo'n €135.000, dat zal worden gedekt door een verhoogde deelnemersbijdrage. Omdat hiermee meer onderhoudswerken worden gefinancierd vanuit de voorziening groot onderhoud, en het aantal investeringen, waaruit afschrijvings- en rentelasten voortkomen, afnemen, zal dit bedrag op den duur afnemen. Omdat de doorrekening van deze aanpassing binnen het TBM de nodige inzet vraagt, wordt deze pas definitief verwerkt na vaststelling van de Ontwerpbegroting.

Naast dat het voor het Recreatieschap efficiënter is om de TBM-methodiek op een correcte manier in te zetten, onderschrijft ook de externe accountant het belang hiervan. Het aanpassen van bijvoorbeeld uitvoeringsfrequenties of bewerkingspercentages om de druk op de begroting te verlichten, doet af aan de betrouwbaarheid van het TBM en verhoogt het risico op achterstallig onderhoud.

2.1.3 Vervangingsinvesteringen

In oktober 2025 heeft het algemeen bestuur van Recreatieschap Stichtse Groenlanden ingestemd met het nieuwe meerjarenonderhoudsplan, waaraan ook een meerjarige investeringsbegroting is gekoppeld. Waar de financiering van het groot onderhoud is geborgd in een voorziening groot onderhoud, waaraan jaarlijks een vooraf vastgesteld bedrag wordt toegevoegd, vergen de vervangingsinvesteringen nog een aparte financieringsstroom. Er wordt dus niet voor gespaard, tenzij kan worden geput uit een reserve. Voor de meeste vervangingsinvesteringen is dat echter niet het geval, omdat reserves vaak worden gecreëerd met een specifiek doel. Daarom moeten de vervangingsinvesteringen op een andere manier worden gefinancierd.

De planning zoals voortkomt uit het TBM schrijft voor de komende jaren aanzienlijke vervangingsinvesteringen voor. Het zwaartepunt zal echter liggen in 2026, maar gezien het feit dat de oplevering van een aantal grote investeringsprojecten is doorgeschoven van 2025 naar 2026, is de verwachting dat een aantal werken van 2026 moeten worden doorgeschoven naar 2027. Op dit moment is het echter te vroeg om hier conclusies aan te verbinden. Zodoende wordt hier vooralsnog alleen de huidige investeringsplanning voor 2027 t/m 2030 weergegeven.

4UP Tabel 6: Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen	2027	2028	2029	2030
SGL-A	417.373	381.015	383.149	535.898
SGL-B	78.026	-	-	52.320
Totaal SGL	495.399	381.015	383.149	588.218

Deze bedragen zijn de totalen van de volgende vervangingsinvesteringen, waarvan de aanschafkosten vanuit TBM zijn doorgerekend naar verwacht prijspeil 2027. Hierin is een opslag van 30% meegenomen voor de voorbereiding, administratie en toezicht (VAT).

Vervangingsinvesteringen 2027 t/m 2030: Programmegebied SGL-A

4UP Tabel 7: Vervangingsinvesteringen 2027 SGL-A

Beheersgebied	Paspoort categorie	Paspoort	Objectnaam	Begroting 2027	Jaar-schijf
SGL Heulse Waard	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 5 Schommel	6.081,78	2027
SGL 't Waal Oost en 't Waal West	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 53 Schommel	27.034,95	2027
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 9 (band schommel) naakt	12.757,25	2027
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 12 Speeltoestel klein naakt	15.016,20	2027
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 26 (Bandschommel) Noord-oost	17.434,43	2027
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 28 (schommel 4 zits) Noord-west	14.827,95	2027
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 94 Draairing speeleiland	13.338,97	2027
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 91 Speelaanleiding	12.017,09	2027
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 93 Bedriegertjes speeleiland	22.832,47	2027
SGL Ruigenhoek	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 211 Basketbalpaal	5.940,33	2027
SGL Ruigenhoek	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 212 Doel	3.281,49	2027
SGL Ruigenhoek	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 213 Doel	3.281,49	2027
SGL Ruigenhoek	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 214 Basketbalpaal	5.940,33	2027

SGL Ruigenhoek	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 215 Doel	3.870,47	2027
SGL Ruigenhoek	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 216 Doel	3.870,47	2027
SGL Ruigenhoek	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 217 Combinatietoestel	67.312,55	2027
SGL Salmsteke	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 247 Ballenwand	11.637,06	2027
SGL Salmsteke	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 248 Doel	7.908,68	2027
SGL Salmsteke	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 249 Volleybalinstallatie	17.135,48	2027
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model A	1.237,97	2027
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model B	2.534,88	2027
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model C-GO	589,51	2027
	Verharding	Asfalt	Rehabilitatie asfalt	140.569,78	2027
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model C	921,11	2027

4UP Tabel 8: Vervangingsinvesteringen 2028 SGL-A

Beheersgebied	Paspoort categorie	Paspoort	Objectnaam	Begroting 2027	Jaar-schijf
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 14 klimtoestel RVS (plein peuterbad zuid)	4.066,50	2028
SGL Heulse Waard	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 251 Basketkorf	7.486,88	2028
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 189 Luchtkussen	25.003,04	2028
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model A	1.237,97	2028
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model B	2.534,88	2028
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model C-GO	589,51	2028
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA032Ko11 - Houten damwand (Kanoclub?)(HOL-031)	79.391,90	2028
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA032Ko14 - Houten beschoeiing (HOL-033)	5.111,03	2028
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA032Ko15 - Houten beschoeiing (HOL-032)	4.836,91	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko08 - Houten beschoeiing (HOL-074)	618,98	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko10 - Houten beschoeiing (HOL-70)	2.764,79	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko11 - Houten beschoeiing (HOL-071)	3.292,40	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko12 - Houten beschoeiing (HOL-072)	4.954,81	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko17 - Houten beschoeiing (hol-076)	2.720,58	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko21 - Houten beschoeiing (HOL-069)	13.983,11	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko24 - Houten beschoeiing (HOL-077)	2.646,89	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA034Ko26 - Houten beschoeiing (HOL-073)	683,83	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko11 - Houten beschoeiing (HOL-036)	10.652,40	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko14 - Houten beschoeiing (HOL-045)	7.430,74	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko15 - Houten beschoeiing (HOL-044)	4.182,55	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko18 - Houten beschoeiing (HOL-041)	5.311,46	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko19 - Houten beschoeiing (HOL-039)	7.029,87	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko20 - Houten beschoeiing (HOL-038)	2.956,38	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko22 - Houten beschoeiing (HOL-035)	2.968,17	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko54 - Houten beschoeiing (HOL-046)	10.054,05	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko56 - Houten beschoeiing (HOL-034)	22.905,31	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko57 - Houten beschoeiing (HOL-023)	1.497,35	2028
Maarsseveense Plassen	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA035Ko59 - Houten beschoeiing (HOL-037)	2.611,52	2028
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model C	921,11	2028
	Verharding	Asfalt	Rehabilitatie asfalt	140.569,78	2028

4UP Tabel 9: Vervangingsinvesteringen 2029 SGL-A

Beheersgebied	Paspoort categorie	Paspoort	Objectnaam	Begroting 2027	Jaar-schijf
SGL Honswijkplas	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 54 Evenwichtstoestel	4.308,00	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 152 Schommel	4.274,35	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 157 Evenwichtstoestel	2.271,80	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 158 Evenwichtstoestel	2.406,42	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 159 Evenwichtstoestel	2.877,61	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 160 Klimtoestel	5.418,66	2029

SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 161 Evenwichtstoestel	8.212,13	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 162 Evenwichtstoestel	2.524,22	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 163 Speelhuisje	4.021,93	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 164 Speelhuisje	4.021,93	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 165 Doel	1.834,27	2029
SGL De Leijen	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 166 Doel	1.834,27	2029
SGL Honswijkplas	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 175 Schommel	11.611,42	2029
SGL Honswijkplas	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 176 Duikelrek	3.954,61	2029
SGL Honswijkplas	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 177 Klimtoestel	23.458,42	2029
SGL Honswijkplas	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 178 Glijbaan	11.173,88	2029
SGL Honswijkplas	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 179 Hobbelement op veer	3.517,08	2029
SGL Hampoort	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 193 Evenwichtstoestel	3.702,19	2029
SGL Hampoort	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 194 Wip	6.260,07	2029
SGL Hampoort	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 195 Duikelrek	2.002,55	2029
SGL Hampoort	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 196 Schommel	27.244,76	2029
Maarsseveense Plassen, Strandbad	Sport en spelen	Speeltoestel	ID 257 Piratenschip camping	48.755,93	2029
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model A	1.237,97	2029
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model B	2.534,88	2029
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model C-GO	589,51	2029
	Verharding	Asfalt	Rehabilitatie asfalt	192.179,38	2029
	Kunstwerken	Boerenlandpaden	Overstap Model C	921,11	2029

4UP Tabel 10: Vervangingsinvesteringen 2030 SGL-A

Beheersgebied	Paspoort categorie	Paspoort	Objectnaam	Begroting 2027	Jaar-schijf
Nedereindse Park	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA039Ko03 - Houten beschoeiing (HOL-10)	3.955,59	2030
Nedereindse Park	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA039Ko04 - Houten beschoeiing (HOL-06)	5.205,35	2030
Nedereindse Park	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA039Ko05 - Houten beschoeiing (HOL-05)	3.749,27	2030
Nedereindse Park	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA039Ko06 - Houten beschoeiing (HOL-07)	29.787,80	2030
Nedereindse Park	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA039Ko07 - Houten beschoeiing (HOL-012)	1.123,01	2030
Nedereindse Park	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA039Ko09 - Houten beschoeiing (HOL-09)	680,88	2030
Nedereindse Park	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA039Kz12 - Houten beschoeiing (HOL-011)	1.939,48	2030
Regiowoutbosje	Kunstwerken	Harde oevers	SGLA065Ko02 - Houten beschoeiing (HOL-013)	901,95	2030
	Gebouwen	Toiletgebouwen	Toiletgebouwen	488.554,17	2030

Vervangingsinvesteringen 2027 t/m 2030: Programmagebied SGL-B

4UP Tabel 11: Vervangingsinvesteringen 2027 SGL-B

Beheersgebied	Paspoort categorie	Paspoort	Objectnaam	Begroting 2027	Jaar-schijf
VVP	Kunstwerken	Duikers	SGLB-E4-04-HKV-TB - ToM Damwand (duiker oostzijde)	21.723,34	2027
VVP	Kunstwerken	Duikers	SGLB-E4-05-HKV-TB - ToM Damwand (duiker westzijde)	34.633,55	2027
VVP	Verharding	Asfalt	Rehabilitatie asfalt	21.668,98	2027

4UP Tabel 12: Vervangingsinvesteringen 2030 SGL-B

Beheersgebied	Paspoort categorie	Paspoort	Objectnaam	Begroting 2027	Jaar-schijf
VVP	Verharding	Asfalt	Rehabilitatie asfalt	52.320,25	2030

Naast bovengenoemde vervangingsinvesteringen zal werk worden gemaakt van tranche 2 en tranche 3 van het project vervangen oeverbeschoeiingen Vinkeveense Plassen. De opdracht voor tranche 2 wordt in de loop van 2026 op de markt gezet, waarna de uitvoer naar verwachting in het najaar van 2026 kan starten. Het resterende projectbudget zal vervolgens worden ingezet om de meest urgente meters te vervangen, waarvan de verwachting is dat de uitvoer hiervan zal plaatsvinden in 2028 en 2029. Op den duur zal een nieuwe inventarisatie moeten worden gedaan, waarmee de resterende meters kunnen worden ingedeeld naar urgentie en waarmee kan worden bepaald welke extra financiële middelen nodig zijn om het project tot een goed einde te brengen.

2.2 Toezicht en handhaving

Onze toezichthouders (BOA's) zorgen ervoor dat onze inwoners en bezoekers prettig en veilig gebruik kunnen maken van onze recreatiegebieden en -voorzieningen. De toezichthouders zijn handhaver én gastheer en zetten zich in om overlast te voorkomen of te bestrijden. De dienstverlening met betrekking tot toezicht en handhaving is gericht op een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet door gebied overschrijdende aansturing van de BOA-capaciteit. De behoefte aan toezichthouders neemt toe, te meer omdat de politie steeds minder aanwezig is in het buitengebied.

Beoogd wordt een gebied aan te bieden waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
- Vaartoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen gebeurt door boswachters met boa-bevoegdheden, in samenwerking met gemeenten en met andere toezichthouders. Dit is onder meer afhankelijk van de aard van de problematiek. Vanaf 2027 worden de lasten voor een extra BOA structureel opgenomen in de begroting van SGL-B. Dit is het resultaat van een pilot bij de Vinkeveense Plassen in 2025, waarna het algemeen bestuur ook voor 2026 extra middelen beschikbaar heeft gesteld en heeft verzocht deze extra personele lasten structureel te begroten vanaf 2027.

Zodoende zijn voor de komende jaren de volgende bedragen per programmeergebied begroot. Hierbij moet worden opgemerkt dat de toekomstige implementatie van de producten- en dienstencatalogus (PDC) kan leiden tot aanpassingen in de benodigde capaciteit en het daarbij passende budget.

4UP Tabel 13: Toezicht en handhaving

Toezicht & Handhaving	2027	2028	2029	2030
SGL-A	458.864	478.136	478.267	499.789
SGL-B	317.695	331.038	345.935	361.502
Totaal SGL	776.558	809.174	824.202	861.291

Ten einde de BOA's veilig het water van de Vinkeveense Plassen op te laten gaan, heeft het Algemeen Bestuur in oktober 2025 akkoord gegeven om de verouderde boot te vervangen door een nieuw exemplaar. Deze Zodiac PRO 7 zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 in de vaart komen, zodat de toezichthouders vanaf seizoen 2026 weer veilig en met droge voeten het water over kunnen. Dit zal in de komende jaren naar verwachting ook leiden tot lagere onderhoudskosten en voorkomt dat de boot daardoor enige tijd uit de vaart moet en toezicht op het water niet mogelijk is.

2.3 Exploitatie

De exploitatie van het Recreatieschap betreft het uitbaten van bezittingen, via erfpacht-, opstal-, huur- en gebruiksovereenkomsten. Erfpachtovereenkomsten worden voor een lange termijn aangegaan, huur- en gebruiksovereenkomsten zijn vaak voor een korte(re) termijn. Daarnaast kan het schap leges heffen en vergunningen verlenen. Exploitatie biedt de mogelijkheid om de recreatieve meerwaarde van het gebied te vergroten en/of meer inkomsten te genereren.

Het doel van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden is het gezamenlijk voorzien in het regionale recreatieaanbod op eigen terreinen en routes. Dit geldt tevens voor ons beleid inzake de uitgifte in erfpacht van delen van recreatieterreinen aan ondernemers en exploitanten, zoals

bijvoorbeeld het realiseren en onderhouden van terreindelen en parkeerterreinen en participeren in het beschikbaar stellen van toiletvoorzieningen. Onze mogelijkheden hiertoe worden per project (in de ontwikkelfase) verkend en vastgelegd.

Het Recreatieschap heeft diverse erfpachtovereenkomsten. Exploitanten dragen voor een belangrijk deel bij aan de recreatievoorzieningen en -mogelijkheden op een terrein en vormen een belangrijke bron van inkomsten. Daarnaast worden huur- en gebruiksovereenkomsten aangegaan voor verschillende activiteiten. Terreinen worden geheel of gedeeltelijk in gebruik gegeven of verhuurd aan ondernemers, en voor zeer diverse overeenkomsten voor (regelmatig terugkerende) eenmalige activiteiten of korte termijn gebruik. Ook ontvangt het Recreatieschap vanuit werkgebied SGL-B inkomsten (leges) uit de verkoop van waterskiontheffingen, duikpenningen voor het gebruik van de duikzone op Eiland 4 en het innemen van een ligplaats.

4UP Tabel 14: Exploitatiebaten

Exploitatiebaten	2027	2028	2029	2030
SGL-A				
Entreegelden Strandbad	540.924	564.862	581.754	585.072
Huren en pachten	682.604	700.535	715.452	723.872
Vergunningen, ontheffingen en evenementen	332.500	340.480	348.481	356.671
Visrechten	3.347	3.420	3.494	3.570
Opbrengst zandsuppletie Honswijkerplas	50.000	-	-	-
Totaal Exploitatie SGL-A	1.609.375	1.609.297	1.649.181	1.669.184
SGL-B				
Huren en pachten	32.347	33.123	33.901	34.698
Duikvergunningen	53.000	54.272	55.547	56.853
Waterski-ontheffingen	26.000	26.624	27.250	27.890
Ligplaatsontheffingen	17.000	17.408	17.817	18.236
Overige vergunningen en leges	6.700	6.861	7.022	7.187
Visrechten	1.915	1.961	2.008	2.055
Totaal Exploitatie SGL-B	136.962	140.249	143.545	146.918
Totaal SGL	1.746.337	1.749.546	1.792.726	1.816.102

2.4 Ontwikkeling

We verwachten, dat we de terreinen, routes en paden vanaf 2027 ontwikkelen aan de hand van de in 2026 vast te stellen doorontwikkelagenda. Die doorontwikkelagenda sluit aan bij de eind 2025 door het bestuur van het Recreatieschap en Staatsbosbeheer Utrecht vastgestelde gezamenlijke Toekomstvisie 2040.

Onderwerpen die in deze doorontwikkelagenda zeker zullen terugkomen zijn:

- Ontwikkeling horecaterp Salmsteke;
- Ontwikkeling Laagraven Houten / Nieuwegein;
- Ontwikkeling Honswijkerwaard;
- Vervangen oeverconstructies Vinkeveense Plassen;
- Ontwikkeling Eiland 4 te Vinkeveen;
- Ontwikkeling overige zandeilanden, waaronder huisvesting scouting op Eiland 9 en horeca-uitbreiding op Eiland 1.

2.5 Ondersteuning

2.5.1 Bestuurlijke diensten

Onder bestuurlijke diensten vallen accountmanagement en bestuursadvies. De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt voor het Recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten. Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis van de organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor uw organisatie. Hij is opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert u over de voortgang en de eindresultaten.

De bestuurssecretaris³ is uw expert-sparringpartner. Zij adviseert en begeleidt uw bestuur en andere samenwerkingspartners, en helpt u op weg met de vraagstukken en opgaven waar u mee te maken heeft. Zij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur en ambtelijk opdrachtgever vertaalt de bestuurssecretaris uw besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer. De bestuurssecretaris wordt geadviseerd door een ambtelijke klankbordgroep met daarin vertegenwoordigers vanuit de deelnemende gemeenten van Recreatieschap Stichtse Groenlanden.

4UP Tabel 15: Bestuurlijke diensten

Bestuurlijke diensten	2027	2028	2029	2030
SGL-A				
Accountmanagement	150.178	156.486	156.528	163.572
Bestuurskosten	43.385	44.426	45.470	46.538
Totaal SGL-A	193.563	200.912	201.998	210.111
SGL-B				
Accountmanagement	55.290	57.613	60.205	62.914
Bestuurskosten	16.355	16.747	17.141	17.544
Totaal SGL-B	71.645	74.360	77.346	80.458
Totaal SGL	265.208	275.271	279.344	290.569

2.5.2 Financiële diensten

De financiële diensten bestaan uit het opstellen van financieel beleid, uitvoering geven aan de Planning & Control-cyclus (P&C) en het voeren van de dagelijkse administratie. Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er worden interne inkoop- en beleidskaders opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

De P&C-cyclus begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de tussentijdse

³ De bestuurssecretaris maakt geen onderdeel uit van de geleverde diensten / personele capaciteit van Staatsbosbeheer. Provincie Utrecht heeft de taak op zich genomen om deze diensten te verzorgen.

rapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Met ingang van het opstellen van de jaarrekening 2023 is hier de zogenaamde Rechtmatigheidsparagraaf bijgekomen. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving en binnen de in de Gemeenschappelijke regeling en in de Samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer opgenomen termijnen, zodat ook de deelnemers en het Ministerie van BZK hun inbreng kunnen leveren.

4UP Tabel 16: Financiële diensten

Financiële diensten	2027	2028	2029	2030
SGL-A				
Financieel beleid	5.220	5.439	5.441	5.686
Planning & Control	327.047	340.783	340.877	356.216
Rechtmatigheidscontrole (VIC)	43.280	45.097	45.110	47.140
Accountantskosten	35.469	36.321	37.174	38.048
Bank- en treasurykosten	600	614	629	644
Fiscaal advies	1.807	1.850	1.894	1.938
Totaal SGL-A	413.423	430.105	431.124	449.671
SGL-B				
Financieel beleid	780	813	849	888
Planning & Control	114.511	119.320	124.690	130.301
Rechtmatigheidscontrole (VIC)	16.007	16.680	17.430	18.215
Accountantskosten	13.119	13.434	13.749	14.072
Bank- en treasurykosten	50	51	52	54
Fiscaal advies	668	684	700	717
Totaal SGL-B	145.135	150.982	157.471	164.246
Totaal SGL	558.558	581.087	588.595	613.916

2.5.3 Juridische diensten

Qua juridische diensten wordt inzet gepleegd op aansprakelijkheid. Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman en bij de deelnemende gemeenten en de provincie. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld. In deze procedures wordt afgestemd met het bestuur van het schap en met de desbetreffende gemeente.

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer,

waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Daarnaast worden WOO-verzoeken in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een WOO-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het Recreatieschap derde-belanghebbende is. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

4UP Tabel 17: Juridische diensten

Juridische diensten	2027	2028	2029	2030
SGL-A	23.011	23.978	23.984	25.064
SGL-B	11.514	11.997	12.537	13.101
Totaal SGL	34.525	35.975	36.521	38.165

3. Financieel Perspectief

3.1 Algemeen

Artikel 19 van de gemeenschappelijke regeling schrijft voor dat een vierjarig financieel perspectief moet worden vastgesteld. Hierin worden de hoofdlijnen van het financiële beleid en de hoogte van de financiële bijdrage van de deelnemers voor de komende vier jaar uitgewerkt. Dit vierjarig financieel perspectief vormt het richtinggevend kader voor het opstellen van de begrotingen in de betreffende jaren.

Het dagelijks bestuur zendt een ontwerp van het vierjarig financieel perspectief voor zienswijzen aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten. Zij kunnen hun zienswijze binnen twaalf weken na de datum van ontvangst van het ontwerp ter kennis brengen aan het dagelijks bestuur. De zienswijzen kunnen aanleiding zijn om het financieel perspectief aan te passen. Vervolgens zal het worden vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Stichtse Groenlanden.

Het vierjarig financieel perspectief is in dit stuk geïntegreerd in het vierjarig uitvoeringsplan, wat weer onderdeel is van de Begroting 2027. Het stuk zal als één geheel ter zienswijze worden aangeboden aan de deelnemers.

De raming voor de komende vier jaren ziet er als volgt uit:

Programmagebied SGL-A

4UP Tabel 18: Saldo van baten en lasten SGL-A

Programma instandhoudingsgebieden	SALDO			
	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeel	-1.482.056	-1.537.252	-1.545.094	-1.605.838
Regulier onderhoud	-1.305.611	-1.336.946	-1.362.048	-1.394.056
Dotatie voorziening groot onderhoud	-559.865	-559.865	-542.506	-542.506
Afschrijvingen	-420.825	-439.628	-416.150	-433.802
Rentekosten	-113.625	-115.191	-111.374	-109.304
Energie- en waterverbruik	-56.500	-57.856	-59.216	-60.607
Belastingen	-39.285	-40.278	-41.228	-42.200
Verzekeringen	-23.055	-23.609	-23.034	-23.575
Dienstverlening derden	-290.222	-297.187	-304.171	-311.319
Publiciteit & voorlichting	-1.382	-1.415	-1.448	-1.482
Drukwerk	-832	-852	-872	-893
Huren en pachten	707.781	675.622	690.450	698.777
Jacht- en visrechten	3.347	3.420	3.494	3.570
Entreegelden	540.924	564.862	581.754	585.072
Brandstof	-3.000	-3.072	-3.144	-3.218
Diverse lasten	-96.596	-112.691	-145.038	-132.877
Diverse baten	50.188	50.191	50.194	50.197
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen	331.851	339.815	347.801	355.974
Materieel	-1.276.708	-1.354.678	-1.336.536	-1.362.249
Totaal Gebiedsbeheer	-2.758.765	-2.891.930	-2.881.631	-2.968.087
Personeel	-321.496	-334.999	-335.090	-350.169
Totaal Plannen maken	-321.496	-334.999	-335.090	-350.169
Personeel	-150.178	-156.486	-156.528	-163.572
Bestuurskosten	-43.385	-44.426	-45.470	-46.538
Materieel	-43.385	-44.426	-45.470	-46.538
Totaal Bestuurlijke diensten	-193.563	-200.912	-201.998	-210.111
Personeel	-375.547	-391.320	-391.427	-409.041
Accountantskosten	-35.469	-36.321	-37.174	-38.048
Bank- en treasurykosten	-600	-614	-629	-644
Fiscaal advies	-1.807	-1.850	-1.894	-1.938
Materieel	-37.876	-38.785	-39.697	-40.629
Totaal Financiële diensten	-413.423	-430.105	-431.124	-449.671
Personeel	-23.011	-23.978	-23.984	-25.064
Totaal Juridische diensten	-23.011	-23.978	-23.984	-25.064
Deelnemersbijdrage Gemeenten+Provincie				
Provincie Utrecht	942.849	972.926	1.015.892	1.049.281
Gemeente De Bilt	47.057	48.558	50.702	52.368
Gemeente Lopik	72.546	74.860	78.166	80.735
Gemeente IJsselstein	163.419	168.632	0	0
Gemeente Houten	249.718	257.684	269.064	277.907
Gemeente Woerden	264.576	273.015	285.072	294.442
Gemeente Stichtse Vecht	206.363	212.946	222.350	229.658
Gemeente Nieuwegein	327.376	337.820	352.738	364.332
Gemeente Utrecht	1.540.005	1.589.131	1.659.310	1.713.845
Totaal Algemene middelen	3.813.908	3.935.571	3.933.295	4.062.569
Saldo gewone bedrijfsvoering	103.650	53.648	59.467	59.467
Totaal Kredieten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	103.650	53.648	59.467	59.467
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-103.650	-53.648	-59.467	-59.467
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Programmagebied SGL-B

4UP Tabel 19: Saldo van baten en lasten SGL-B

Programma instandhoudingsgebieden	SALDO			
	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeel	-585.676	-607.451	-631.334	-656.210
Regulier onderhoud	-522.761	-535.307	-547.887	-560.762
Dotatie voorziening groot onderhoud	-246.425	-246.425	-246.425	-246.425
Afschrijvingen	-106.674	-103.765	-101.068	-100.336
Rentekosten	-123.032	-129.561	-125.704	-124.151
Energie- en waterverbruik	-6.441	-6.596	-6.751	-6.909
Belastingen	-19.233	-19.694	-20.157	-20.631
Verzekeringen	-17.124	-17.535	-17.948	-18.369
Dienstverlening derden	-24.034	-24.611	-25.189	-25.781
Publiciteit & voorlichting	-1.427	-1.462	-1.496	-1.531
Drukwerk	-1.513	-1.549	-1.586	-1.623
Huren en pachten	15.676	16.200	16.726	17.264
Jacht- en visrechten	1.915	1.961	2.008	2.055
Brandstof	-9.884	-10.121	-10.359	-10.603
Diverse lasten	-25.900	-26.522	-27.145	-27.783
Diverse baten	12.969	12.981	12.993	13.006
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen	102.641	105.104	107.574	110.102
Materieel	-971.247	-986.900	-992.413	-1.002.477
Totaal Gebiedsbeheer	-1.556.922	-1.594.351	-1.623.746	-1.658.687
Personeel	-171.142	-178.330	-186.355	-194.741
Totaal Plannen maken	-171.142	-178.330	-186.355	-194.741
Personeel	-55.290	-57.613	-60.205	-62.914
Bestuurskosten	-16.355	-16.747	-17.141	-17.544
Materieel	-16.355	-16.747	-17.141	-17.544
Totaal Bestuurlijke diensten	-71.645	-74.360	-77.346	-80.458
Personeel	-131.298	-136.813	-142.969	-149.403
Accountantskosten	-13.119	-13.434	-13.749	-14.072
Bank- en treasurykosten	-50	-51	-52	-54
Fiscaal advies	-668	-684	-700	-717
Materieel	-13.837	-14.169	-14.502	-14.843
Totaal Financiële diensten	-145.135	-150.982	-157.471	-164.246
Personeel	-11.514	-11.997	-12.537	-13.101
Totaal Juridische diensten	-11.514	-11.997	-12.537	-13.101
Deelnemersbijdrage Gemeenten+Provincie				
Gemeente Ronde Venen	982.510	1.009.641	1.033.624	1.060.988
Provincie Utrecht	960.782	987.313	1.010.765	1.037.525
Totaal Algemene middelen	1.943.292	1.996.954	2.044.389	2.098.513
Saldo gewone bedrijfsvoering	-13.067	-13.067	-13.067	-12.720
Totaal Kredieten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-13.067	-13.067	-13.067	-12.720
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	13.067	13.067	13.067	12.720
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

3.2 Bedrijfsvoering

Het Recreatieschap heeft geen eigen personeel in dienst. Met Staatsbosbeheer is een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten voor de periode 2023 t/m 2028. Omdat het vierjarig financieel perspectief vooruitblik op de komende vier jaren, in dit geval 2027 t/m 2030, gaan we er voor nu vanuit dat de SOK tussen Recreatieschap Stichtse Groenlanden en Staatsbosbeheer zal worden verlengd.

In de SOK is een taakstellend budget meegegeven aan Staatsbosbeheer van €3,06 miljoen voor 2023. In opvolgende jaren is dit bedrag geïndexeerd. Uitzondering hierop betreft het budget voor de begeleiding van regulier onderhoudswerken. Deze worden per 2025 berekend aan de hand van TBM. De personele lasten worden hierbij geschat op 30% van de materiële reguliere onderhoudslasten en voor dit bedrag opgenomen in de programmabegroting. Daarnaast is op verzoek van het algemeen bestuur van het Recreatieschap aanvullend budget opgenomen voor een extra BOA bij de Vinkeveense Plassen (SGL-B).

Tot het moment dat de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) wordt geïmplementeerd blijft indexatie van het SOK-budget lijdend. Naar verwachting zal de PDC in de tweede helft van 2026 worden opgeleverd, zodat vanaf de Begroting 2028 kan worden gebudgetteerd op basis van specifieke producten. In voorbereiding hierop declareren de medewerkers van Staatsbosbeheer al wel op specifieke producten.

Los van de dienstverlening die is opgenomen in de SOK, wordt er door Staatsbosbeheer ook inzet gepleegd op groot onderhoud- en investeringsprojecten. Hiervoor wordt, net als bij regulier onderhoud, doorgaans rekening gehouden met een opslag van 30% voor voorbereidend werk, administratie en toezicht. Deze opslag is verwerkt in de berekening van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud en de meerjareninvesteringsplanning.

Op de volgende pagina wordt de dienstverlening door Staatsbosbeheer weergegeven conform de SOK voor jaren 2027 t/m 2030. Bedragen zijn geïndexeerd conform de loonindexcijfers voor overheidslonen, zoals gepubliceerd in de mei circulaire Gemeentefonds 2025.

Vanaf 2029 wordt rekening gehouden met de voorgenomen uittreding uit de GR van Gemeente IJsselstein. De personele lasten zijn verlaagd met eenzelfde percentage als het aandeel in de totale deelnemersbijdrage van Gemeente IJsselstein voor SGL-A, te weten 4,28%. Of dit reëel is, zal in een later stadium worden onderzocht. Voor regulier onderhoud geldt weer dat dit samenhangt met de materiële lasten van regulier onderhoud. Voor de gebieden binnen de gemeentegrenzen van IJsselstein zijn deze lasten beperkt.

4UP Tabel 20: Bedrijfsvoering per activiteit

Omschrijving	SGL-A				SGL-B				SGL Totaal			
	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Beheerinformatie	266.459	277.650	277.726	290.224	19.412	20.228	21.138	22.089	285.871	297.878	298.864	312.313
Uitvoeren Terreininspecties	80.623	84.009	84.032	87.814	33.027	34.414	35.963	37.581	113.650	118.423	119.995	125.395
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	52.428	54.630	54.645	57.104	2.476	2.580	2.696	2.817	54.903	57.209	57.340	59.921
Uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	391.683	401.084	408.614	418.217	156.828	160.592	164.366	168.229	548.511	561.676	572.980	586.445
Omgevingscommunicatie	32.727	34.101	34.110	35.645	13.945	14.531	15.185	15.868	46.672	48.632	49.295	51.514
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	105.857	110.303	110.333	115.298	25.482	26.552	27.747	28.995	131.338	136.854	138.079	144.293
Toezicht en Handhaving	458.864	478.136	478.267	499.789	317.695	331.038	345.935	361.502	776.558	809.174	824.202	861.291
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	92.170	96.041	96.067	100.390	13.577	14.148	14.784	15.450	105.747	110.189	110.852	115.840
Advies marketing	1.247	1.299	1.299	1.358	3.233	3.369	3.521	3.679	4.480	4.668	4.820	5.037
Totaal Gebiedsbeheer	1.482.056	1.537.252	1.545.094	1.605.838	585.676	607.451	631.334	656.210	2.067.732	2.144.703	2.176.428	2.262.048
Adviesdiensten strategisch vastgoed	171.296	178.490	178.539	186.573	15.910	16.579	17.325	18.104	187.206	195.069	195.864	204.678
Plan- en projectvoorbereiding	150.200	156.508	156.551	163.596	155.232	161.752	169.030	176.637	305.432	318.260	325.582	340.233
Totaal Plannen maken	321.496	334.999	335.090	350.169	171.142	178.330	186.355	194.741	492.638	513.329	521.446	544.911
Accountmanagement	150.178	156.486	156.528	163.572	55.290	57.613	60.205	62.914	205.469	214.098	216.734	226.487
Bestuursadvies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Secretariaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Bestuurlijke diensten	150.178	156.486	156.528	163.572	55.290	57.613	60.205	62.914	205.469	214.098	216.734	226.487
Financieel beleid	5.220	5.439	5.441	5.686	780	813	849	888	6.000	6.252	6.290	6.573
Planning en control	327.047	340.783	340.877	356.216	114.511	119.320	124.690	130.301	441.558	460.103	465.566	486.517
VIC - Rechtmatigheid	43.280	45.097	45.110	47.140	16.007	16.680	17.430	18.215	59.287	61.777	62.540	65.354
Totaal Financiële diensten	375.547	391.320	391.427	409.041	131.298	136.813	142.969	149.403	506.845	528.132	534.396	558.444
Aansprakelijkheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juridische ondersteuning	10.067	10.490	10.493	10.965	11.514	11.997	12.537	13.101	21.581	22.487	23.030	24.066
Procederen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WOO-procedures	12.944	13.488	13.491	14.098	-	-	-	-	12.944	13.488	13.491	14.098
Totaal Juridische diensten	23.011	23.978	23.984	25.064	11.514	11.997	12.537	13.101	34.525	35.975	36.521	38.165
Totaal personele lasten	2.352.288	2.444.034	2.452.124	2.553.685	954.920	992.204	1.033.400	1.076.369	3.307.208	3.436.238	3.485.524	3.630.054

3.3 Beheerplan

Ten behoeve van het opstellen van een gedegen beheerplan heeft het Recreatieschap recent het Terrein Beheer Model van Staatsbosbeheer geïmplementeerd. Door de inventarisatie in de aanloop naar implementatie is een completer beeld ontstaan van het benodigde regulier- en groot onderhoud binnen de terreinen van het Recreatieschap. Waardering geschiedt tegen landelijk gehanteerde normprijzen. Eens per vijf jaar wordt het TBM herijkt, waarvan de laatste herijking plaatsvond in 2023. Dat betekent dat ten behoeve van de uitvoeringsagenda en de begroting nog geïndexeerd moet worden naar huidig prijspeil.

Voor groot onderhoud is op basis van de TBM meerjarenplanning berekend wat jaarlijks moet worden toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud, zodat voldoende middelen worden gespaard om de geplande onderhoudswerken in de komende 20 jaar te kunnen financieren. Voor de berekening hiervan verwijzen we naar sectie [2.1.2 Groot Onderhoud](#) van het Vierjarig Uitvoeringsplan.

De verwachte lasten op het gebied van regulier onderhoud ziet er voor de periode 2027 t/m 2030 als volgt uit:

4UP Tabel 21: Regulier onderhoud

Regulier Onderhoud	2027	2028	2029*	2030*
SGL-A				
Materiële lasten	1.305.611	1.336.946	1.362.048	1.394.056
Personele lasten	391.683	401.084	408.614	418.217
Totaal SGL-A	1.697.294	1.738.029	1.770.662	1.812.272
SGL-B				
Materiële lasten	522.761	535.307	547.887	560.762
Personele lasten	156.828	160.592	164.366	168.229
Totaal SGL-B	679.589	695.899	712.253	728.990
Totaal SGL	2.376.883	2.433.928	2.482.914	2.541.263

* In deze jaren is rekening gehouden met een lagere beheerlast als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap

De geplande uitvoering van het MJOP groot onderhoud ziet er als volgt uit:

4UP Tabel 22: Groot onderhoud

Stand voorziening	2027	2028	2029*	2030*
Onderhoudsvoorziening SGL-A				
Stand voorziening 1 januari	1.074.015	1.361.915	1.394.878	1.341.983
Dotatie	559.865	559.865	542.506	542.506
Onttrekking	271.965	526.902	595.401	499.383
Stand voorziening 31 december	1.361.915	1.394.878	1.341.983	1.385.107
Onderhoudsvoorziening SGL-B				
Stand voorziening 1 januari	309.350	454.877	595.998	775.574
Dotatie	246.425	246.425	246.425	246.425
Onttrekking	100.898	105.305	66.849	82.554
Stand voorziening 31 december	454.877	595.998	775.574	939.445
Totaal stand per 31 december	1.816.793	1.990.876	2.117.557	2.324.552

* In deze jaren is rekening gehouden met een lagere beheerlast als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap

3.4 Uitvoeringsplan 2027-2030

In het Vierjarig Uitvoeringsplan zijn de geplande werkzaamheden met betrekking tot groot onderhoud en vervangingsinvesteringen opgenomen. In de meerjareninvesteringsplanning zijn de vervangingsinvesteringen opgenomen die in de komende jaren noodzakelijk zijn om de kwaliteit en de veiligheid in de terreinen van het Recreatieschap te borgen. De volgende investeringen staan in de komende jaren op de planning.

4UP Tabel 23: Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen	2027	2028	2029	2030
SGL-A				
Asfalt	140.570	140.570	192.179	-
Boerenlandpaden	5.283	5.283	5.283	-
Harde Oevers	-	198.605	-	47.343
Speeltoestellen	271.519	36.556	185.686	-
Toiletgebouwen				488.554
Totaal SGL-A	417.373	381.015	383.149	535.898
SGL-B				
Asfalt	21.669	-	-	52.320
Harde Oevers	56.357	-	-	-
Totaal SGL-B	78.026	-	-	52.320
Totaal SGL	495.399	381.015	383.149	588.218

De uitvoering van groot onderhoud is niet van invloed op het exploitatieresultaat. De uitgaven worden ten laste gebracht van de voorziening groot onderhoud. Alleen de jaarlijkse dotatie loopt via de exploitatie, waarmee hevige schommelingen als gevolg van de planning worden voorkomen.

Voor de vervangingsinvesteringen wordt echter niet gespaard. Om een gezonde financiële structuur te behouden, is het belangrijk om vaste activa te financieren met vaste geldmiddelen. Omdat het eigen vermogen niet voldoende is om alle vaste activa mee te dekken is externe financiering nodig. Dit brengt extra lasten met die zich mee die landen in het exploitatieresultaat.

Voor de geplande vervangingsinvesteringen verwachten we de volgende extra lasten. Het gaat hier om een toename van de jaarlijkse afschrijvingslasten, alsook de rentelasten als gevolg van externe financiering. In dit overzicht is geen rekening gehouden met eventuele externe financiering die nodig is voor bijvoorbeeld ontwikkelingsplannen die volgen uit de op te stellen Doorontwikkelagenda. Ook zijn hierin niet de rente- en afschrijvingslasten weergegeven op investeringen die in eerdere jaren zijn gedaan.

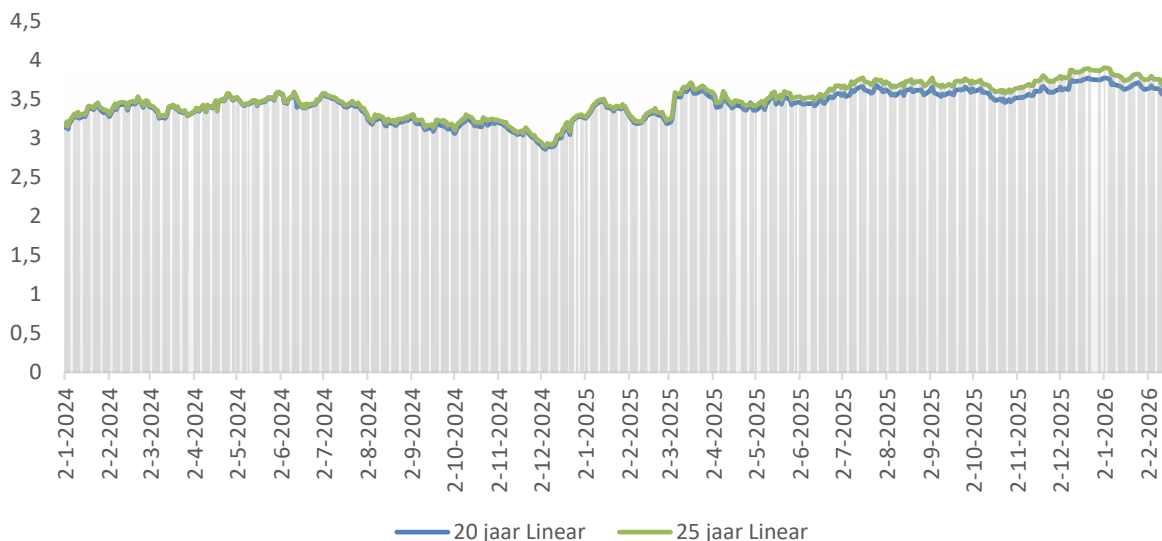
4UP Tabel 24: Extra kapitaallasten

Extra kapitaallasten	2027	2028	2029	2030
SGL-A				
Afschrijvingslasten	-	36.890	54.339	81.422
Rentelasten (3,5%)	7.304	20.691	32.947	47.376
Totaal SGL-A	7.304	57.581	87.286	128.797
SGL-B				
Afschrijvingslasten	-	1.796	1.796	1.796
Rentelasten (3,5%)	1.365	2.622	2.512	3.319
Totaal SGL-B	1.365	4.418	4.308	5.115
Totaal SGL	8.669	61.999	91.594	133.912

Bij het opstellen van de Begroting 2027 is uitgegaan van een rentepercentage van 3,5% op basis van de dagelijkse rente-indicatie voor langlopende leningen van 20-25 jaar, zoals gepubliceerd door BNG.

4UP Figuur 1: Rente-indicatie BNG

3.5 Routebureau Provincie Utrecht

Het Recreatieschap is – namens deelnemende gemeenten - een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Uniform beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening, en marketing met betrekking tot de bewegwijzerde routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen (sloepen) lopen via het Routebureau. Het ontwikkelen en verbeteren van de routenetwerken wordt door het Routebureau afgestemd met de deelnemers. Het Recreatieschap draagt hier, vanuit de middelen voor beheer en onderhoud, voor het werkgebied Stichtse Groenlanden (SGL-A) en voor het werkgebied Vinkeveense plassen (SGL-B) jaarlijks aan bij.

Voor de jaren 2027 t/m 2030 zijn deze bijdragen als volgt geraamd:

4UP Tabel 25: Bijdragen Routebureau

Bijdragen Routebureau	2027	2028	2029*	2030*
SGL-A	125.207	128.212	124.996	127.933
SGL-B	25.900	26.522	27.145	27.783
Totaal SGL	151.107	154.733	152.141	155.716

* In deze jaren is rekening gehouden met een lagere beheerlast als gevolg van de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap

Hierbij is rekening gehouden met de voorgenomen uittreding van Gemeente IJsselstein uit de gemeenschappelijke regeling. De bijdrage is verlaagd naar rato van het aantal kilometers aan routes dat door IJsselstein loopt. Volgens de Werkbegroting 2025 van het Routebureau gaat het om 86 kilometer aan fiets-, wandel- en sloepenroutes van in totaal 1847 kilometer binnen SGL-A.

De uiteindelijke bijdrage per jaarschijf is afhankelijk van de Werkbegroting die jaarlijks door het Routebureau wordt opgesteld en eventuele aanvullende wensen van het Recreatieschap. De jaarlijkse werkbegroting wordt vastgesteld in een Bestuurlijk Overleg.

3.6 Indexatie tarieven inkomsten

De werkelijke indexatie zoals gehanteerd voor facturatie in een jaar is gebaseerd op de jaarmutatatie Consumenten Prijs Index (CPI). Voor het begrotingsproces wordt echter gekeken naar de CPB raming in de meest recente mei circulaire Gemeentefonds. Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2027 t/m 2030 is zodoende de mei circulaire Gemeentefonds van 2025 gebruikt.

Voor de indexatie op de exploitatiebaten, zoals huren, erfpachten, gebruiksvergoedingen, vergunningen, entreegelden etc. wordt gerekend met een gemiddeld percentage, berekend aan de hand van de overheidsconsumptie en de overheidsinvesteringen. Voor 2027 is gerekend met een inflatiecorrectie van 2,35%.

Voor de indexatie van de deelnemersbijdragen is gekeken naar de verhouding in de Begroting 2026 tussen lonen en overige lasten. Die verhouding is vervolgens gecombineerd met de indexcijfers uit de mei circulaire 2025. Afwijkend van deze methodiek is de inflatiecorrectie voor de deelnemersbijdragen in 2027 op verzoek van de deelnemers in het Recreatieschap beperkt tot 2,5%.

4UP Tabel 26: Indexatiepercentages

Indices CPB CEP25	Aandeel '26	2027	2028	2029	2030
Loonvoet sector overheid	44%	5,10%	4,20%	4,50%	4,50%
Netto materiële consumptie		2,20%	2,20%	2,30%	2,30%
Overheidsinvesteringen		2,50%	2,60%	2,40%	2,40%
Overige kosten/opbrengsten	56%	2,35%	2,40%	2,35%	2,35%
Deelnemersbijdragen		2,50%	3,19%	3,30%	3,30%

3.7 Verhoging eigen inkomsten

Er zijn diverse mogelijkheden die in het verleden reeds zijn onderzocht:

- Heffen van liggelden bij de eilanden (structureel);
- Heffen van parkeergelden op diverse parkeerterreinen (structureel);
- Heffen van leges voor snelvaren (structureel);
- Verhogen entreprijzen Strandbad (structureel);
- Verkoop niet-strategische percelen, waaronder legakkers en snippergroen (incidenteel/structureel).

In de meeste gevallen bleek dit echter niet rendabel of te handhaven, of was er onvoldoende bestuurlijke steun voor de plannen. Gezien de beperkte opties voor programmagebied SGL-B om de structurele lasten te verlagen of de baten te verhogen, is het aannemelijk dat in de komende vier jaar inzet zal worden gepleegd om deze maatregelen opnieuw te onderzoeken. Daarbij ligt vooral het innen van parkeergelden voor de hand, waarin de Gemeente De Ronde Venen het voortouw zal nemen.

Daarnaast zijn er wellicht mogelijkheden vanuit de Toekomstvisie en de Doorontwikkelagenda om gebieden te ontwikkelen en hier extra exploitatiebaten uit te winnen. Ook is het mogelijk dat voorstellen tot uitbreiding van huidige exploitanten van het Recreatieschap zullen worden geaccepteerd, wat resulteert in aanvullende erfpachtinkomsten.

Gezien de onzekerheid van de genoemde maatregelen is in dit financieel perspectief verder geen financiële vertaling uitgewerkt.

3.8 Financiering

De planning zoals voortkomt uit het TBM schrijft voor de komende jaren aanzienlijke vervangingsinvesteringen voor. Wanneer aangeschaft, zullen deze worden aangemerkt als vaste activa op de balans, waarover gedurende de levensduur zal worden afgeschreven. Hierdoor landt jaarlijks

slechts een deel van de aanschafkosten in het exploitatieresultaat en niet ineens de volledige investering. Om te zorgen dat deze vaste activa langdurig zijn gedekt met financiële middelen en om een gezonde financiële balans te behouden, is het nodig om hier voldoende (langlopend) vermogen tegenover te zetten. Wanneer dat niet mogelijk is met eigen vermogen (reserves), is het nodig om vreemd vermogen aan te trekken in de vorm van een onderhandse lening.

Omdat het Recreatieschap onvoldoende eigen vermogen heeft om de geplande investeringen langdurig te financieren, is het nodig om vreemd vermogen aan te trekken. In het volgende overzicht is het verwachte verloop van de leningenportefeuille weergegeven. In de Begroting 2027 wordt gerekend met een rentepercentage van 3,5% op basis van de rente-indicatie van de BNG op langlopende onderhandse leningen.

4UP Tabel 27: Leningenportefeuille

Omschrijving		2027	2028	2029	2030
SGL-A	Stand per 1/1	4.217.192	4.298.441	4.164.037	3.936.139
	<i>bij</i> Nieuwe leningen	319.217	116.332	27.492	221.757
	<i>af</i> Aflossingen	237.968	250.736	255.390	256.489
	Stand per 31/12	4.298.441	4.164.037	3.936.139	3.901.407
SGL-B	Stand per 1/1	3.282.143	3.746.957	3.657.124	3.526.331
	<i>bij</i> Nieuwe leningen	596.100	65.296	26.949	200.378
	<i>af</i> Aflossingen	131.286	155.130	157.742	158.820
	Stand per 31/12	3.746.957	3.657.124	3.526.331	3.567.889
Totaal stand 31/12		8.045.398	7.821.160	7.462.470	7.469.296

Naast het aantrekken van externe financiering bij de BNG of de Waterschapsbank, is het ook mogelijk om een lening aan te gaan bij de deelnemers van het Recreatieschap. Zij moeten dan wel voldoende reserves in kas hebben. De vraag is echter hoe welwillend gemeenten zijn om in het huidige economische klimaat de reserves te laten krimpen. Daarnaast biedt het BBV de mogelijkheid om investeringen (gedeeltelijk) te laten cofinancieren door een of meerdere deelnemers. De deelnemers mogen hun bijdrage in dat geval in hun eigen administratie activeren en afschrijven gedurende dezelfde looptijd als gehanteerd door het Recreatieschap. Voor het Recreatieschap is dit gunstig, omdat zodoende minder vreemd vermogen hoeft te worden aangetrokken, wat leidt tot een gunstiger netto-schuldquote. Daarnaast lopen er dan minder rente- en afschrijvingslasten door de begroting.

3.9 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het Recreatieschap in staat is om financiële middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk kunnen voordoen, op te vangen zonder dat hiervoor het beleid gewijzigd, dan wel ingekrompen, dient te worden. Deze ratio wordt bepaald conform de nota weerstandsvermogen.

In het slechtste geval kan het gevolg zijn, dat wanneer één of meerdere van de geïdentificeerde risico's zich voordoen, het bestuur voor een extra bijdrage naar de deelnemers moet. Ook voor andere onvoorziene zaken (die niet in de begroting zijn opgenomen of in de risicoparagraaf staan vermeld) moet om een extra deelnemersbijdrage worden gevraagd indien de weerstandscapaciteit onvoldoende is.

Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

4UP Tabel 28: Waardering weerstandsvermogen

Waardering	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Op basis van een periodieke risico-analyse wordt berekend wat het benodigde weerstandsvermogen voor het Recreatieschap is. De risico's moeten volledig kunnen worden gedekt met middelen uit de Algemene Reserve. Naar verwachting bedraagt het saldo van de Algemene Reserve in 2027 €1.377.649. De totale potentiële impact van de geïdentificeerde risico's wordt geraamd op €634.080. De weerstandsvermogenratio van het Recreatieschap komt daarmee uit op 2,2 en is conform waarderingstabel te kwalificeren als 'Uitstekend'.

Voor louter informatieve doeleinden kan dit worden uitgesplitst per programmagebied. Het deel van de risico's dat is toe te schrijven aan SGL-A bedraagt €55.760. Met een algemene reserve (inclusief resultaat 2025) van €1.164.338 komt de weerstandsvermogenratio uit op 20,9. Voor SGL-B bedraagt het deel van de risico's €578.320, zodat de ratio bij een algemene reserve (inclusief resultaat 2025) van €213.311 uitkomt op slechts 0,4. Daarbij moet worden opgemerkt dat SGL-A en SGL-B samen één juridische entiteit vormen en in beginsel samen aansprakelijk zijn voor eventuele claims die voortvloeien uit de risico's.

In de begrotingsperiode 2027 t/m 2030 worden geen grote schommelingen in de Algemene Reserve verwacht, omdat de begroting structureel sluitend (saldo nihil) dient te zijn. Daarbij komt dat het bedrag dat is gekoppeld aan de risico's eerder zal dalen dan verder toenemen, omdat de verwachting is dat een van de huidige (grote) risico's spoedig zal worden geëlimineerd. Daardoor zal de weerstandsvermogenratio verder verbeteren, wat ruimte biedt om een eventueel negatief exploitatieresultaat op te vangen of ontwikkelingen mee te financieren.

3.10 Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen bestaan uit de reguliere bijdragen die volgen uit de jaarlijkse begroting, waarbij het vierjarig financieel perspectief een richtingskader biedt. Hier kan vanaf worden geweken indien begrotingstekorten of extra (lastenverhogende) wensen van de deelnemers hier aanleiding toe geven. De bedragen zijn exclusief transparantie BTW, dat op basis van het werkelijke inkoop- en verkoopboek achteraf zal worden verrekend met de deelnemers. Zoals weergegeven in sectie [4.6 Indexatie tarieven inkomsten](#) zijn de deelnemersbijdragen in de Begroting 2027 met 2,5% opgehoogd ten opzichte van de Begroting 2026.

Voor programmagebied SGL-B zijn de bijdragen verder opgehoogd met een extra bijdrage ten einde het structurele begrotingstekort te elimineren. Zodoende is voor 2027 de bijdrage verhoogd met €419.568 bovenop de 2,5% inflatiecorrectie. Voor Programmagebied SGL-A is het begrotingstekort vooralsnog opgevangen met een taakstellende bezuiniging. Wanneer hier echter geen invulling aan gegeven kan worden, is de kans reëel dat de deelnemersbijdrage alsnog omhoog zal worden bijgesteld.

Daarnaast onderschrijven de deelnemers van SGL-B het belang van een betrouwbare methodiek voor het bepalen van de beheerlasten. Om voor 2026 tot een sluitende begroting te komen, zijn binnen de Meerjarenplanning Groot Onderhoud (MJP GO) verschillende aanpassingen doorgevoerd om de dotatie aan de voorziening groot onderhoud te verlagen. Deze maatregelen verlaagden weliswaar de begrotingsdruk, maar gingen ten koste van een duurzaam, efficiënt en planmatig beheer. In de begroting 2027 van SGL-B worden een aantal van deze maatregelen teruggedraaid om de aansluiting op het Terrein Beheer Model te herstellen en uitvoerings-, kwaliteits- en financiële risico's te verminderen. Hiervoor wordt de deelnemersbijdrage verder opgehoogd met €135.000. Omdat hiermee meer

onderhoudswerken worden gefinancierd vanuit de voorziening groot onderhoud, en het aantal investeringen, waaruit afschrijvings- en rentelasten voortkomen, afnemen, zal dit bedrag in opvolgende jaren iets omlaag gaan.

Vanaf 2029 is rekening gehouden met de voorgenomen uittreding uit de gemeenschappelijke regeling van Gemeente IJsselstein. De verwachte impact op de begroting wordt geraamd op €44.000 per jaar. De bijdragen van de deelnemers aan SGL-A zijn naar rato opgehoogd om deze impact op te vangen. Een onafhankelijke berekening zal nog worden uitgevoerd door een externe partij, waarbij het uitgangspunt is dat de uittreding van Gemeente IJsselstein geen financiële gevolgen voor de resterende deelnemers in het Recreatieschap mag hebben.

De volgende tabel geeft het verloop van de deelnemersbijdragen in de komende vier jaren weer.

4UP Tabel 29: Deelnemersbijdragen

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Provincie Utrecht	942.849	972.926	1.015.892	1.049.281
Gemeente De Bilt	47.057	48.558	50.702	52.368
Gemeente Lopik	72.546	74.860	78.166	80.735
Gemeente IJsselstein	163.419	168.632	0	0
Gemeente Houten	249.718	257.684	269.064	277.907
Gemeente Woerden	264.576	273.015	285.072	294.442
Gemeente Stichtse Vecht	206.363	212.946	222.350	229.658
Gemeente Nieuwegein	327.376	337.820	352.738	364.332
Gemeente Utrecht	1.540.005	1.589.131	1.659.310	1.713.845
Totaal Programmagebied A	3.813.908	3.935.571	3.933.295	4.062.569

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Gemeente De Ronde Venen	982.510	1.009.641	1.033.624	1.060.988
Provincie Utrecht	960.782	987.313	1.010.765	1.037.525
Totaal Programmagebied B	1.943.292	1.996.954	2.044.389	2.098.513